

10th
ANNIVERSARY
OF NARESUAN UNIVERSITY
PUBLISHING HOUSE

ไวยากรณ์ ไทย เชิงสื่อสาร

การวิเคราะห์แนวภาษาศาสตร์
หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์

อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร
Naresuan University Publishing House
www.nupress.grad.nu.ac.th

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

อักษรย่อ สิ่งท่อนย่อ วงศ์วิวัฒนา.

ไวยากรณ์ไทยเชิงสื่อสาร : การวิเคราะห์แนวภาษาศาสตร์หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์.--พิษณุโลก : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565.
464 หน้า.

1. การสื่อสาร -- ไวยากรณ์. 2. ภาษาไทย -- วากยสัมพันธ์. 3. อรรถศาสตร์. I. ชื่อเรื่อง.

302.2

ISBN 978-616-426-259-1

ISBN (e-book) 978-616-426-260-7

สพน. 107

ราคา 780 บาท

พิมพ์ครั้งที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2565

สงวนลิขสิทธิ์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร ห้ามการลอกเลียนไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
ไม่ว่าในรูปแบบใด ๆ นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร เท่านั้น

จัดพิมพ์โดย สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร

มีวางจำหน่ายที่ 1. ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- สาขา ศาลาพระแก้ว กรุงเทพฯ โทร. 0 2218 7000-3
สยามสแควร์ อาคารวิทยกิตติ กรุงเทพฯ โทร. 0 2218 9881, 0 2255 4433
มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก โทร. 0 5526 0162-5
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา โทร. 0 4421 6131-2
มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี โทร. 0 3839 4855-9
โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (ร.จปร.) จังหวัดนครนายก โทร. 0 3739 3023, 0 3739 3036
จัดสรรจามบุรี กรุงเทพฯ โทร. 0 2160 5301
มหาวิทยาลัยพะเยา โทร. 0 5446 6799, 0 5446 6800
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โทร. 0 4492 2662-3
สาขาย่อยคณะครุศาสตร์จุฬาฯ โทร. 0 2218 3979
สาขาหัวหมาก โทร. 0 2374 1378

2. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อาคารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 50 ถนนงามวงศ์วาน
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทร. 0 2579 0113

3. ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อาคารอเนกประสงค์ ชั้น 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ถนนพระจันทร์
แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200 โทร. 0 2613 3899, 0 2623 6493

- สาขา ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โทร. 0 5394 4990-1
ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา โทร. 0 7428 2980, 0 7428 2981
ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จังหวัดยะลา โทร. 0 7329 9980

4. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร อาคารมหาธรรมราชา
จังหวัดพิษณุโลก 65000 โทร. 0 5596 8833 ถึง 8836

กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ทางวิชาการของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร

ออกแบบปก

สัญญา จันทา

ออกแบบรูปเล่ม

สรญา แสงเย็นพันธ์

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด พี.ดี.ดี.จิดอด การพิมพ์ 194/15 ถนนพญาสิทธิ์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

สำนักพิมพ์นี้เป็นสมาชิกสมาคมผู้จัดพิมพ์
และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย
<https://pubat.or.th>

พิมพ์บน
กระดาษคุณภาพ เพื่อผลงานคุณภาพ
กระดาษต้นแบบสีเขียว

กรณีต้องการสั่งซื้อหนังสือปริมาณมาก หรือเข้าชั้นเรียนติดต่อได้ที่
ฝ่ายจัดจำหน่ายสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร

✉ nuph@nu.ac.th

📌 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร

☎ 0 5596 8833-8836

📧 nu_publishing

คำนำ

ตำราเรื่อง “ไวยากรณ์ไทยเชิงสื่อสาร : การวิเคราะห์แนวภาษาศาสตร์หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์” มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนรายวิชาจิตวิทยาภาษีสัมพันธ์ และหัวข้อคัตสรรทางจิตวิทยาและภาษีสัมพันธ์ ซึ่งเป็นรายวิชาเอกบังคับในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ และรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับไวยากรณ์ไทยในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยพัฒนามาจากเอกสารที่ใช้ประกอบการสอนของผู้เขียนที่ใช้สอนมากกว่า 20 ปี นอกจากตำรานี้จะใช้ในการเรียนการสอนของหลักสูตรฯ เองแล้ว นิสิต นักศึกษา อาจารย์ นักภาษาศาสตร์ ตลอดจนนักวิชาการในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์ภาษาในประเด็นที่สนใจหรือใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป

ตำราเล่มนี้กล่าวได้ว่าเป็นการแนะนำภาษาศาสตร์แนวหน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์เล่มแรก ที่เขียนเป็นภาษาไทย และเป็นการวิเคราะห์ภาษาไทยทั้งภาษาตามแนวภาษาศาสตร์หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์เป็นเล่มแรก อีกทั้งยังสอดแทรกผลการศึกษาวิจัยทางด้านภาษาศาสตร์ภาษาไทย และภาษาชาติพันธุ์ไทอื่น ๆ ของผู้เขียนที่ได้สั่งสมมากกว่า 20 ปี โดยนำมาสังเคราะห์และอ้างอิงไว้ในแต่ละบท ซึ่งจากการพิจารณาหน้าที่การสื่อสารของภาษาเป็นสำคัญนี้เอง ผู้เขียนจึงได้มีโอกาสค้นพบและนำเสนอประเภทไวยากรณ์ใหม่ ๆ ในภาษาไทยที่ไม่ได้ปรากฏมาก่อนในแวดวงการศึกษาภาษาไทย อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้เขียนจะอ้างว่าตำราเล่มนี้มีเนื้อหาที่กว้างครอบคลุมทั้งภาษาและเป็นฉบับบุกเบิก ผู้เขียนก็พร้อมรับข้อเสนอแนะจากผู้อ่านทุกท่านเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในโอกาสต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี วงศ์วัฒนา

เมษายน 2565

อารัมภบท

ตำราเล่มนี้นำเสนอแนวทางการวิเคราะห์และอธิบายไวยากรณ์ภาษาไทยในกรอบแนวคิดภาษาศาสตร์ปริชานแนวหนึ่งคือไวยากรณ์หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์ (Functional-typological Grammar) ของ Talmy Givón (2001) ไวยากรณ์หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์เป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานเป็นบูรณาการจากข้อมูลที่หลากหลาย อันได้แก่ หน้าที่การสื่อสาร กระบวนการเชิงปริชาน สังคมวัฒนธรรม และประสาทวิทยา โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ที่เน้นหน้าที่การสื่อสารเป็นสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ารูปแบบหรือโครงสร้าง มีการวิเคราะห์ที่เป็นทั้งในแนวระนาบหรือเวลาเดียวกัน (synchronic) และแนวตั้งหรือประวัติการเปลี่ยนแปลง (diachronic) ตลอดจนมีการพิจารณาภาษาเชิงแบบลักษณ์หรือการจัดเข้ากลุ่มภาษาโลกเพื่อสามารถบอกสถานะภาพของภาษาได้

ผู้เขียนมีความเชื่อเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาไวยากรณ์ภาษาใด ๆ ก็ตามที่พิจารณาหน้าที่ในการสื่อสารในบริบทเป็นตัวตั้งและรูปหรือโครงสร้างตามมา จะทำให้มีผลการวิเคราะห์ด้านวากยสัมพันธ์ที่ครอบคลุม มีเหตุผลผลที่มาที่ไป มีหลักฐานเชื่อถือได้ และมีประโยชน์แตกต่างออกไปจากงานศึกษาวิจัยที่พิจารณาแต่เพียงรูปแบบและโครงสร้างภาษาเท่านั้น เนื่องจากรูปภาษาและหน้าที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กันเป็นแบบหนึ่งต่อหนึ่งหรือหนึ่งรูปหนึ่งหน้าที่โดยอัตโนมัติ รูปภาษาหนึ่ง ๆ อาจมีหน้าที่ในการใช้ภาษามากกว่าหนึ่งหน้าที่เมื่อปรากฏในบริบทที่แตกต่างกันไป หรือในทางกลับกันหน้าที่การใช้ภาษาหนึ่ง ๆ อาจมีรูปภาษาหลายรูป จึงอาจทำให้เกิดปัญหาของไวยากรณ์ที่ไม่ชัดเจนหากพิจารณาแต่เพียงรูปหรือโครงสร้าง ยกตัวอย่างในกรณีของคำระบุเฉพาะ *นี้ นั้น* หรือ *นี่ นั่น* ที่การศึกษาที่ผ่านมาแสดงไว้แต่เพียงเป็นการชี้เฉพาะให้กับคำนามเท่านั้น เช่น *บ้านหลังนี้ คนนั้น* ฯลฯ แท้ที่จริงแล้วถ้าเราพิจารณาหน้าที่ในสัมพันธ์สารด้วย คำเหล่านี้ไม่ได้ทำหน้าที่ชี้เฉพาะแต่อย่างเดียว ยังสามารถเป็นตัวบ่งชี้เรื่องให้กับหน่วยนามในประโยคที่สอดคล้องกับหัวเรื่องของสัมพันธ์สาร ซึ่งนามวลีนั้นอาจไม่ชี้เฉพาะก็ได้ อาทิ *ปลาฉันไม่ใช่ใคร ๆ ก็จับกันได้* ซึ่ง *ปลา* ไม่ได้ชี้เฉพาะอยู่แล้วเจาะจงว่าเป็นตัวใด หรือนามวลีนั้นชี้เฉพาะอยู่แล้วก็ได้ อาทิ *ส่วนฉันนี้จะอยู่อย่างไรก็ได้* ซึ่ง *ฉัน* ชี้เฉพาะอยู่แล้วว่าเป็นบุรุษที่หนึ่งหรือผู้พูดเท่านั้น

เหล่านี้เป็นต้น ตำราเล่มนี้จึงเขียนขึ้นจากความตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาวิเคราะห์หน้าที่การสื่อสารในบริบทประกอบ และจากนั้นจึงได้นำมาผูกกับโครงสร้างวากยสัมพันธ์

นอกจากจะต้องพิจารณาหน้าที่ในการสื่อสารเป็นสำคัญแล้ว การศึกษาประเภทไวยากรณ์อย่างไม่เป็นพลวัตหรือไม่ได้พิจารณาถึงประวัติการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ไวยากรณ์ ก็ไม่น่าจะถือได้ว่าเป็นการศึกษาที่สมบูรณ์แบบ เนื่องจากธรรมชาติของภาษาคือการเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดได้ตลอดเวลา โดยอาจมีหลักฐานที่สืบค้นได้จากทั้งเอกสารเก่าและการใช้ภาษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่งถือกำเนิดหรือยังไม่สิ้นสุดกระบวนการก็จะก่อให้เกิดปัญหาความยุ่งยากในการระบุประเภทไวยากรณ์ได้เนื่องจากรูปภาษามีการเปลี่ยนแปลงที่ซ้ำกว่าหน้าที่การสื่อสาร การวิเคราะห์แต่รูปภาษาหรือขาดการพิจารณาหน้าที่จึงดูเหมือนไม่รู้เท่าทันภาษา จะขอยกตัวอย่างคำกริยา *ชอบ* ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าหมายถึง ‘พึงพอใจ’ แต่เดิมปรากฏเป็นกริยาหลักของประโยค เช่น *เขาชอบฟอร์ดเอเวอร์เรส เขาชอบกินปลาดิบ* ฯลฯ แต่ในบางบริบทไม่ได้ปรากฏเป็นกริยาหลักเนื่องจากได้เปลี่ยนแปลงไปโดยเลื่อนความหมายที่เป็น ‘พึงพอใจ’ เหลือไว้แต่นัยของการปรากฏบ่อย เช่น *เขาชอบหกล้มเรื่อยเลย เขาชอบทำน้ำหก* ฯลฯ จึงต้องมีการวิเคราะห์ใหม่ในประโยคเหล่านี้ว่าเป็นกริยาช่วยไม่ใช่กริยาหลัก คำว่า *ชอบ* จึงมีหลายหน้าที่ในการใช้ภาษาปัจจุบันจะยึดถือเอาแต่เพียงหน้าที่ของการเป็นกริยาหลักเท่านั้นไม่ได้ ดังนั้นแนวทางการอธิบายไวยากรณ์ที่เป็นพลวัตจึงสามารถให้คำตอบอย่างเป็นที่น่าพอใจได้

แนวทางการศึกษาที่เป็นพลวัตนี้เอง ทำให้เราสามารถเห็นถึงธรรมชาติของหมวดหมู่และประเภทไวยากรณ์ที่ยากที่จะจัดจำแนกได้อย่างชัดเจนขาดจากกันโดยไม่เหลื่อมซ้อนกัน เนื่องจากหมวดหมู่หรือประเภทไวยากรณ์ต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จากหมวดหมู่หนึ่งไปสู่อีกหมวดหมู่หนึ่งและอื่น ๆ ทำให้มีคุณสมบัติที่เป็นได้มากกว่าหนึ่งหมวดหมู่ ดังคำกริยา *ชอบ* ที่เป็นได้ทั้งกริยาหลักและกริยาช่วยดังที่ยกเป็นตัวอย่างข้างต้น ดังนั้นหากเราไม่สามารถเข้าใจธรรมชาติของหมวดหมู่ได้อย่างแท้จริงแล้ว ก็อาจก่อให้เกิดความยุ่งยากหรือสับสนในการมุ่งแต่ที่จะระบุประเภทไวยากรณ์ให้เป็นอย่างใดอย่างหนึ่ง

นอกจากนี้ การที่จะศึกษาไวยากรณ์ภาษาใดนั้นควรกระทำในฐานะที่เป็นภาษาหนึ่งของโลกหรือที่ปรากฏในแบบลักษณ์ภาษาหนึ่ง ๆ การศึกษาไวยากรณ์ภาษาไทยเพื่อการกำหนด

หรือแบ่งหมวดหมู่ไวยากรณ์ต่าง ๆ จึงต้องสามารถเทียบเคียงได้กับภาษาอื่น ๆ หรือสามารถจัดเข้ากลุ่มแบบลักษณะภาษาได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ตามมาคือนอกจากจะทำให้เห็นสถานภาพของภาษาไทยในฐานะที่เป็นภาษาหนึ่งของโลกและสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันกับภาษาอื่น ๆ ได้โดยสะดวกแล้ว ยังเป็นโอกาสที่จะสามารถแสดงให้เห็นถึงความรู้แบบต่อยอดซึ่งจะเป็นความก้าวหน้าในแวดวงภาษาศาสตร์ได้อีกด้วย

ตำรานี้เขียนบนพื้นฐานของแนวคิดของไวยากรณ์หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณะของ Givón (2001) ซึ่งเขียนไว้ในหนังสือชื่อ Syntax จำนวน 2 เล่ม เปรียบเสมือนเป็น “แม่แบบ” ในการวิเคราะห์ภาษาไทยครั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจกับหนังสือดังกล่าวได้ง่ายขึ้น ซึ่งโดยทั่วไปแล้วในส่วนแรก ๆ ของบทต่าง ๆ ผู้เขียนจะยึดถือการอธิบายตามกรอบแนวคิดของหนังสือนี้และนำเสนอแนวทางการวิเคราะห์ภาษาไทยที่เป็นของผู้เขียนเอง อย่างไรก็ตามมีบางบทหรือบางตอนที่เป็นลักษณะเฉพาะของภาษาไทย อาทิ กริยาเรียงและประโยคแปรบางประเภทที่ไม่ปรากฏในหนังสือดังกล่าว ก็จะเป็นการอธิบายของผู้เขียนเองซึ่งก็อยู่ในกรอบแนวคิดนี้เช่นกัน

ขอบเขตเนื้อหาของตำรานี้กว้างขวางและหลากหลาย ตั้งแต่กระบวนการทางระบบหน่วยคำและหมวดหมู่ไวยากรณ์ของคำ กฎและหลักการต่าง ๆ ที่ควบคุมการนำคำมาประกอบเป็นวลีและประโยค ทั้งที่เป็นประโยคพื้นฐานและประโยคที่แปรไปปรากฏในบริบทที่แตกต่างกัน หน่วยคำไวยากรณ์ประเภทต่าง ๆ เช่น กาล-การณ์ลักษณะ-ทัศนภาวะ การปฏิเสธ ประโยคแฝง ประเภทต่าง ๆ อาทิ ประโยคสัมผัสและส่วนเติมเต็มกริยา ข้อมูลวจนปฏิบัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับวากยสัมพันธ์ อาทิ การอ้างถึงและความชี้เฉพาะ วัจนกรรม ตลอดจนการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของประโยคต่าง ๆ เป็นข้อความหรือสัมพันธสาร

ในการนำเสนอเนื้อหาในส่วนนี้ ผู้เขียนไม่ได้แบ่งตามระดับโครงสร้างเป็น คำ วลี ประโยค และสัมพันธสาร เหมือนกับที่ผ่านมาซึ่งส่วนใหญ่เป็นตำราในแนวไวยากรณ์โครงสร้าง ทั้งนี้เนื่องจากไวยากรณ์แนวหน้าที่นิยมนี้จะไม่แบ่งภาษาเป็นโครงสร้างที่ชัดเจนระดับต่าง ๆ ดังกล่าว แม้จะเริ่มด้วยบทที่เกี่ยวกับคำและหน่วยคำก็ตามแต่ก็ไม่ได้กล่าวไว้ในเหตุผลที่จะต้องตามลำดับโครงสร้าง หากกล่าวนำไว้เพื่อให้ผู้อ่านได้คุ้นเคยกับการจำแนกหมวดหมู่ไวยากรณ์ ซึ่งก็จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเกี่ยวกับประเภทไวยากรณ์ต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้นเมื่ออ่านบทต่อ ๆ ไป และหลังจากนั้นก็กล่าวเกี่ยวกับประโยคพื้นฐานและส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ปรากฏในประโยค ส่วนบทที่เกี่ยวกับนามวลีจะกล่าวถัดไปเมื่อสิ้นสุดเรื่องของประโยคพื้นฐานแล้วเนื่องจากนามวลีบางประเภทต้องอาศัยฐาน

ความรู้จากโครงสร้างประโยคเสียก่อน จากนั้นจึงจะกล่าวเกี่ยวกับประโยคที่แปรไปจากประโยคพื้นฐานต่อไป

จากแนวคิดดังกล่าวนี้ ผู้เขียนได้แบ่งเนื้อหาของตำราเป็น 14 บท ดังนี้ บทที่ 1 คำ หน่วยคำ และหมวดหมู่ไวยากรณ์ กล่าวไว้เป็นบทแรกในฐานะที่เป็นเสมือนข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวทางการจัดจำแนกหมวดหมู่ไวยากรณ์ในภาษาไทย บทที่ 2 ประโยคพื้นฐาน : โครงสร้างหน่วยนามร่วม เป็นการนำเสนอแนวทางการวิเคราะห์ประโยคพื้นฐานที่ปรากฏทั่วไปโดยนำเสนอหน้าที่ในสองมิติคือมิติโครงสร้างและมิติความหมายเป็นแกนสำคัญทั้งคู่ มากกว่าที่จะเป็นวากยสัมพันธ์แบบอัตโนมัติ (autonomous syntax) ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาไวยากรณ์ไทยที่ผ่านมา บทที่ 3 ภาคแสดงซับซ้อน : กริยาเรียง กล่าวต่อเนื่องจากประโยคพื้นฐานที่มีภาคแสดงเดียว ซึ่งในภาษาไทยนั้นภาคแสดงซับซ้อนจะเป็นกริยาเรียงอันเป็นลักษณะเด่นของภาษาตระกูลไท โดยจะกล่าวบนพื้นฐานของแนวคิดทฤษฎีต้นแบบ ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญแนวหนึ่งของไวยากรณ์ปริชาน บทที่ 4 กาล การณ์ลักษณะ และทัศนภาวะ เป็นความหมายที่เข้ารหัสเป็นไวยากรณ์ในประโยค จะกล่าวทั้งที่เป็นแนวคิดพื้นฐานทั่วไปและที่เป็นระบบของภาษาไทย บทที่ 5 การปฏิเสธ เป็นการขยายความที่ต่อเนื่องออกไปจากบทก่อนหน้าเพราะการปฏิเสธถือเป็นทัศนภาวะประเภทหนึ่ง บทที่ 6 การอ้างถึงและความชี้เฉพาะ เป็นแนวคิดทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับวากยสัมพันธ์อย่างสำคัญจำเป็นที่จะต้องกล่าวถึงด้วยในการวิเคราะห์ประโยค บทที่ 7 ส่วนเติมเต็มกริยา เป็นประโยคแฝงประเภทหนึ่งที่ปรากฏในฐานะที่เป็นส่วนประกอบหนึ่งของประโยคพื้นฐาน ซึ่งมีรูปและโครงสร้างที่แตกต่างกันไปตามความเป็นสหภาพของประโยค โดยขึ้นอยู่กับชนิดของกริยาหลักของประโยค บทที่ 8 ประโยคสัมพันธ์ เป็นประโยคแฝงอีกประเภทหนึ่งที่ปรากฏในประโยคพื้นฐานได้ทุกประเภท มีหน้าที่สำคัญในการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับทัศนภาวะและการอ้างถึงและความชี้เฉพาะของค่านามหลัก ซึ่งในภาษาไทยนั้นมีหลายประเภทตามแบบลักษณ์ภาษา บทที่ 9 นามวลี เป็นการกล่าวปิดท้ายหลังจากกล่าวถึงส่วนต่าง ๆ ของประโยคพื้นฐานแล้ว ซึ่งนามวลีบางประเภทมีความซับซ้อนมากกว่าประโยคเนื่องจากมีส่วนขยายที่เป็นประโยคได้หรือมีการเปลี่ยนแปลงมาจากประโยค บทที่ 10 ประโยคแปร : วาจกลดการส่งผ่านและกรรมวาจก เป็นหน่วยสร้างประโยคกลุ่มหนึ่งที่แปรไปจากประโยคพื้นฐานตามหน้าที่การใช้ภาษาในบางบริบท ประโยคแปรชนิดนี้เป็นที่รู้จักกันดีเนื่องจากเป็นธรรมเนียมปฏิบัติไปแล้ว บทที่ 11 ประโยคแปร : การเจาะเน้นต่าง เป็นกลุ่มประโยคที่แปรไปจากประโยคพื้นฐานประเภทหนึ่งที่เป็นที่รู้จักน้อยกว่า

ประโยคในกลุ่มวากยลดการส่งผ่าน เนื่องจากปรากฏใช้ในบริบทที่เฉพาะเจาะจงกว่า บทที่ 12 ประโยคแปร : การเป็นหัวเรื่องเด่น เป็นกลุ่มประโยคที่แปรไปจากประโยคพื้นฐานอีกประเภทหนึ่ง ที่เป็นที่รู้จักน้อยกว่ากลุ่มวากยลดการส่งผ่านเช่นกัน โดยปรากฏทำหน้าที่เกี่ยวกับหัวเรื่องใน สัมพันธสาร บทที่ 13 ประโยคแปร : วัจนกรรมที่ไม่เป็นบอกเล่า ได้แก่ วัจนกรรมถามและ วัจนกรรมบ่งกระทำ ซึ่งแสดงเจตนาในการสื่อสารที่แตกต่างออกไปจากวัจนกรรมบอกเล่าดังที่ได้ กล่าวในบทต่าง ๆ ก่อนหน้า โดยวัจนกรรมทั้งสามประเภทนี้จะมีธรรมชาติเป็นหมวดหมู่ที่ทับซ้อนไม่สามารถแยกขาดจากกันได้ และบทที่ 14 การเกาะเกี่ยวความระหว่างประโยค เป็นลักษณะ การเชื่อมความระหว่างประโยคในสัมพันธสาร ซึ่งมีทั้งที่เป็นการเชื่อมความแบบแฝงประโยคและการเชื่อมความแบบประโยคต่อเนื่อง

ในเนื้อหานี้ปรากฏแนวคิดการวิเคราะห์ภาษาแนวหน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณะมากมาย เต็มไปด้วยมโนทัศน์ที่ยังไม่เป็นที่คุ้นเคยต่อผู้อ่านชาวไทยส่วนใหญ่ ผู้เขียนจึงได้พยายามที่จะให้ คำอธิบายไว้ในที่ต่าง ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม ซึ่งแนวทางการนำเสนอแนวคิดต่าง ๆ นี้จะใช้ศัพท์บัญญัติ ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภาเป็นหลัก แนวคิดใดที่ไม่ปรากฏใน ราชบัณฑิตยสภาซึ่งมีอยู่เป็นจำนวน ไม่น้อยนั้นผู้เขียนก็จะคิดสร้างขึ้นเอง นอกจากนี้ในการอธิบายประเด็นต่าง ๆ จะแสดงตัวอย่าง ประกอบทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นหลัก และมีภาษาอื่น ๆ บ้างในกรณีที่แนวคิดนั้น ๆ ไม่ปรากฏทั้งในภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งตัวอย่างที่เป็นภาษาอังกฤษนั้นจะนำเสนอในกรณีที่ ภาษาไทยไม่มีการบ่งไวยากรณ์นั้น ๆ หรือมีการบ่งแต่ไม่ชัดเจนเท่าภาษาอังกฤษ ตัวอย่างประกอบที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษนั้นนอกจากจะเป็นในส่วนของผู้เขียนเองและนำมาจากการใช้ภาษา ในเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่ไม่สามารถนำมากล่าวอ้างได้หมดแล้วนั้น ยังนำมาจากงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังที่ผู้เขียนได้แสดงการอ้างอิงไว้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลงานจากประสบการณ์วิจัยที่ผ่านมาของผู้เขียนเองเช่นเดียวกัน

กิตติกรรมประกาศ

ในการเขียนตำราเล่มนี้ มีผู้ที่มีอุปการคุณมากมาย ซึ่งผู้เขียนมีความประสงค์ที่จะกล่าวถึง เนื่องจากหากไม่มีท่านเหล่านี้ผู้เขียนคงไม่สามารถเขียนตำราเล่มนี้ได้อย่างลุล่วงไปได้ด้วยดี เริ่มตั้งแต่กลุ่มแรกเป็นคณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาภาษาศาสตร์ในครั้งเมื่อผู้เขียนเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.กาญจนา เจริญศิริ และ ดร.แมรี สารวิทย์ ผู้ที่ทำให้ผู้เขียนเริ่มมีความผูกพันกับภาษาศาสตร์ คณาจารย์สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล (ปัจจุบันคือสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.คุณหญิง สุริยา รัตนกุล ผู้อำนวยการสถาบันฯ และผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางอรรถศาสตร์ ท่านเป็นผู้แรกที่สอนให้ผู้เขียนและเพื่อนร่วมห้องศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเป็นสำคัญ อันเป็นที่มาของวิสัยทัศน์การทำวิจัยของผู้เขียน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.สุวิไล เปรมศรีรัตน์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของผู้เขียน ผู้สอนให้ผู้เขียนมีความตระหนักและเห็นคุณค่าของการวิจัย ซึ่งรายงานผู้มีอุปการคุณดังกล่าวนี้ผู้เขียนจะละเลยไม่กล่าวคารวะถึงไม่ได้

คณาจารย์ในกลุ่มต่อมาเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาษาในไวยากรณ์แนวหน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์ อันเป็นต้นเค้าที่ทำให้ผู้เขียนได้เขียนหนังสือเล่มนี้ ท่านเป็นผู้มีอุปการคุณต่อผู้เขียนทั้งเมื่อในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยโอเรกอน สหรัฐอเมริกา และเมื่อสำเร็จการศึกษาเรื่อยมา ท่านแรกคือ Professor Dr. Talmy Givón ซึ่งท่านเป็นผู้นำคนสำคัญของไวยากรณ์หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์ ซึ่งผู้เขียนได้รับทั้งความรู้ในรายวิชาที่ท่านสอน และการอบรมสั่งสอนเป็นส่วนบุคคลเกี่ยวกับแนวทางการทำงานด้านวิชาการ โดยเฉพาะคำสอนที่ทำให้ผู้เขียนได้เติบโตทางวิชาการจวบจนกระทั่งมีวันนี้ได้ คือ “Work fast and work hard.”

Professor Dr. Scott DeLancey มหาวิทยาลัยโอเรกอน สหรัฐอเมริกา ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก ผู้ที่ทำให้ผู้เขียนมีความตระหนักในการทำงานเชิงรุกและความจริงจังและจริงจังในการทำงานด้านการศึกษาวิจัยทางภาษาศาสตร์ ท่านทำให้ผู้เขียนตระหนักดีว่าการศึกษาวิจัยหากเริ่มได้ด้วยดีในประเด็นใดหรือเรื่องใดแล้วก็ไม่ควรปล่อยหรือเลิกไป ควรติดตามศึกษาอย่างต่อเนื่องให้รู้ได้ลึกซึ้งจนเป็นบุคคลหนึ่งเดียวของเรื่องนั้น ๆ ซึ่งผู้เขียนได้เริ่มทำวิจัยกับท่านในด้านไวยากรณ์ภาษาและก็มีงานวิจัยด้านไวยากรณ์ตลอดมาจนสืบเนื่องมาเขียนเป็นหนังสือไวยากรณ์เล่มนี้ได้

ผู้เขียนขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมทรง บุรุษพัฒน์ ผู้มีอุปการคุณด้านวิชาการ ต่อผู้เขียนอีกท่านหนึ่งในการเป็นผู้ชี้แนะและกัลยาณมิตรด้านวิชาการแก่ผู้เขียนเสมอมาทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม และท่านก็เป็นบุคคลต้นแบบด้านวิชาการที่ผู้เขียนถือเป็นแบบอย่าง

ผู้มีอุปการคุณกลุ่มต่อไปที่ไม่กล่าวถึงไม่ได้อีกเช่นกันคือ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ผ่านงบประมาณแผ่นดินมหาวิทยาลัยนเรศวร สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) (ชื่อเดิม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)) และคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งสนับสนุนทุนวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาภาษาและชาติพันธุ์ไทในภูมิภาคเหนือตอนล่าง ภาษาและไวยากรณ์ไทย ตลอดจนการแปลข้ามภาษาให้แก่ผู้เขียนมากกว่า 20 ปี จนเกิดผลงานวิจัยจำนวนมากดังที่ผู้เขียนได้นำมาใช้ประกอบในการเขียนตำราเล่มนี้

นิสัยระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สาขาวิชาภาษาศาสตร์และสาขาวิชาภาษาไทย ที่ไม่อาจเอ่ยนามได้ทั้งหมด ที่ผู้เขียนได้เคยใช้ตำรานี้เมื่อครั้งเป็นเอกสารที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งช่วยสะท้อนให้ผู้เขียนได้เห็นข้อบกพร่องของเนื้อหา ให้ผู้เขียนได้เห็นว่าส่วนใดที่ควรตัดทอนออก ส่วนใดที่ควรขยายความ ส่วนใดที่ควรเพิ่มตัวอย่าง และอื่น ๆ โดยผู้เขียนได้มีการปรับเปลี่ยนมาตลอดกว่าสิบปีที่ใช้สอน ผู้เขียนก็ขอแสดงความขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายที่สุดแต่ไม่ใช่สำคัญน้อยที่สุด คือ ดร.เฉลิม-อาจารย์เยาวลักษณ์ สิงห์น้อย ซึ่งเป็นบิดาและมารดาของผู้เขียน และนายภัทเชษฐ์ วงศ์วัฒนา สามีมของผู้เขียน ซึ่งนอกจากจะคอยเป็นกำลังใจให้เสมอมาแล้วยังคอยช่วยเหลือเอื้ออำนวยให้ผู้เขียนได้ทุ่มเทให้กับการเขียนตำราและงานวิชาการอื่น ๆ ได้อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ ผู้เขียนจึงไม่ควรจะละเลยที่จะเอ่ยถึงบุคคลดังกล่าวไว้ ณ ที่นี้ด้วยเช่นกัน

สารบัญ

บทที่ 1 คำ หน่วยคำ และหมวดหมู่ไวยากรณ์.....	1
คำและหน่วยคำ.....	3
1. อรรถลักษณะและวงความหมาย	3
2. คำเนื้อหาและหน่วยคำหน้าที่.....	5
หมวดหมู่ไวยากรณ์หลัก : คำเนื้อหา.....	9
1. คำนาม.....	13
1.1 ลักษณะทางอรรถศาสตร์	13
1.2 ลักษณะทางวากยสัมพันธ์.....	15
1.3 ลักษณะทางหน่วยคำ.....	15
2. คำกริยา.....	17
2.1 ลักษณะทางอรรถศาสตร์	17
2.2 ลักษณะทางวากยสัมพันธ์.....	17
2.3 ลักษณะทางหน่วยคำ.....	17
3. คำนามวิเศษณ์.....	18
3.1 ลักษณะทางอรรถศาสตร์	19
3.2 ลักษณะทางวากยสัมพันธ์.....	21
3.3 ลักษณะทางหน่วยคำ.....	22
4. คำกริยวิเศษณ์.....	23
4.1 ลักษณะทางอรรถศาสตร์	23
4.2 ลักษณะทางวากยสัมพันธ์.....	25
4.3 ลักษณะทางหน่วยคำ.....	26
หมวดหมู่หน่วยคำหน้าที่.....	27
1. คำสรรพนาม	27
2. คำลักษณนาม.....	28

3. คำบ่งกลุ่มนาม.....	29
4. คำกริยาช่วย	32
5. คำอุทาน.....	33
6. ตัวบ่งตำแหน่ง : คำบุพบท	33
7. ตัวกำหนด	36
7.1 ตัวระบุเฉพาะ.....	36
7.2 ตัวกำหนดไม่ใช่เฉพาะ	38
7.3 สรรพนามแสดงเจ้าของ.....	38
8. ตัวเชื่อม	39

บทที่ 2 ประโยคพื้นฐาน : โครงสร้างหน่วยนามร่วม..... 41

แนวคิดพื้นฐานในการวิเคราะห์ประโยค	42
1. โครงสร้างหน่วยนามร่วม.....	42
2. อรรถศาสตร์หน่วยกริยา : สภาพการณ์ เหตุการณ์ และการกระทำ.....	43
3. บทบาทเชิงไวยากรณ์.....	44
4. บทบาทเชิงอรรถศาสตร์.....	45
5. สถานะการส่งผ่าน	49
โครงสร้างวลีและแผนภูมิต้นไม้.....	51
1. ส่วนประกอบประโยค.....	51
2. ระดับชั้น.....	52
3. จุดแบ่งและชื่อหมวดหมู่.....	52
4. ลำดับเรียง	54
5. แผนภูมิต้นไม้โครงสร้างวลีและข้อจำกัดในการอธิบายภาษา.....	54
5.1 การแสดงระบบวิททยาหน่วยคำ.....	55
5.2 การแสดงความสัมพันธ์เชิงไวยากรณ์ : นามวลีและบุพบทวลี	56
5.3 การแสดงหน้าที่ทางอรรถศาสตร์และวัจนปฏิบัติศาสตร์.....	57
5.4 การแสดงประโยคซับซ้อนหรือประโยคแปร.....	57

ประเภทของประโยคพื้นฐาน : ชนิดของกริยา.....	58
1. กริยาที่มีประธานไว้ความหมาย/กริยาไว้ประธาน.....	58
2. สัมพันธกริยา.....	60
2.1 แบบลักษณะทางวากยสัมพันธ์.....	61
2.2 ประโยคที่ไม่ปรากฏสัมพันธกริยา.....	62
2.3 หน้าที่การสื่อสาร.....	63
3. กริยากรรมพื้นฐาน.....	65
4. กริยากรรมพื้นฐาน.....	66
4.1 การส่งผ่านและโครงสร้างไวยากรณ์.....	66
4.2 กริยากรรมต้นแบบ.....	67
4.3 กริยากรรมที่ลดความเป็นต้นแบบ.....	68
5. กริยากรรมและกรรมอ้อม.....	72
5.1 กรรมอ้อมสถานที่ : กรรมอ้อมต้นแบบ.....	73
5.2 กรรมอ้อมผู้รับรู้/ผู้ทรงสภาพ.....	74
5.3 กรรมอ้อมผู้ร่วมกระทำ.....	74
6. กริยาทวิกรรม.....	76
6.1 กรรมตรงผู้ทรงสภาพ – กรรมอ้อมสถานที่ : กริยาทวิกรรมต้นแบบ.....	76
6.2 กรรมตรงผู้ทรงสภาพ – กรรมอ้อมผู้ได้รับ.....	77
6.3 กรรมตรงผู้ทรงสภาพ – กรรมอ้อมสลับสถานที่/เครื่องมือ.....	78
6.4 กรรมตรงผู้ทรงสภาพ – กรรมอ้อมผู้ทรงสภาพ.....	79
7. กริยาที่มีกรรมสามหน่วย.....	80
8. กริยาที่รับประธานหรือกรรมที่เป็นประโยค.....	80
8.1 กริยารับส่วนเติมเต็ม.....	80
8.2 กริยารับประธานเชิงประโยค.....	82
9. กริยาหลายหมวดหมู่.....	83
10. บทบาทเชิงอรรถศาสตร์เลือกได้.....	85

บทที่ 3 ภาคแสดงซับซ้อน : กริยาเรียง87

กริยาเรียงต้นแบบ.....	90
1. กริยาเรียงแสดงเครื่องมือเด่น.....	93
2. กริยาเรียงแสดงผู้ทรงสภาพเด่น.....	94
3. กริยาเรียงแสดงทิศทางเด่น.....	95
4. กริยาเรียงแสดงลักษณะเด่น.....	96
5. กริยาเรียงแสดงเจตนา.....	96
6. กริยาเรียงแสดงวัตถุประสงค์.....	97
7. กริยาเรียงแสดงผล.....	98
กริยาเรียงที่ลดความเป็นต้นแบบ.....	100
1. กริยาเรียงที่ผ่านการเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์.....	100
1.1 กริยาเรียงแสดงประเภทไวยากรณ์.....	100
1.2 กริยาเรียงแสดงตัวบ่งนำประเภทไวยากรณ์.....	104
1.3 กริยาเรียงแสดงสมาชิกคำ.....	106
2. กริยาเรียงที่ไม่ผ่านการเปลี่ยนแปลงทางไวยากรณ์.....	107
2.1 กริยาเรียงแสดงกริยาส่วนเติมเต็มกริยา.....	107
2.2 กริยาเรียงแสดงประโยคต่อเนื่อง/ลูกโซ่.....	107
2.3 กริยาเรียงแสดงประโยคร่วมกาล.....	108
กริยาเรียงซับซ้อน.....	109

บทที่ 4 กาล การณ์ลักษณะ และทัศนภาวะ111

กาล.....	112
1. กาลอดีต.....	113
2. กาลปัจจุบัน.....	113
3. กาลอนาคต.....	114
4. กาลประจำ.....	114

การณัลักษณะ	116
1. ภาวะสมบูรณ์	116
1.1 ภาวะสมบูรณ์แฝงในกริยาแท้.....	116
1.2 การณัลักษณะสั้นสุดและไม่สั้นสุด.....	117
2. ภาวะเชื่อมต่อ : การณัลักษณะสมบูรณ์.....	120
2.1 การเกิดก่อนหน้า.....	120
2.2 การเสร็จสมบูรณ์.....	122
2.3 ความสัมพันธ์ยึดเยื้อ.....	123
3. ภาวะสืบเนื่อง.....	125
ทัศนภาวะ.....	125
1. การกระจายของทัศนภาวะในไวยากรณ์ภาษา.....	126
1.1 ทัศนภาวะแฝงในกริยาแท้.....	127
1.2 ทัศนภาวะและกาล-การณัลักษณะ	128
1.3 ทัศนภาวะและกริยาวิเศษณ์.....	129
1.4 ทัศนภาวะและชนิดประโยค.....	130
2. ทัศนภาวะไม่ปรากฏจริงและสมมุติมาลา	136
2.1 กริยาหลักบ่งกระทำ.....	137
2.2 กริยาหลักการรับรู้-ปริชาน-ถ้อยคำ.....	137
ปริชานและการสื่อสารของกาล-การณัลักษณะ-ทัศนภาวะ	138
1. ความเด่นชัด	138
2. การกระจายในตัวบท.....	138
ระบบการบ่งกาล-การณัลักษณะ-ทัศนภาวะในภาษาไทย.....	140
1. การบ่งด้วยกริยาช่วย.....	141
1.1 ระบบกริยาช่วยและการกลายเป็นหน่วยไวยากรณ์.....	141
1.2 ปัญหาในการวิเคราะห์กริยาช่วย.....	148
2. การบ่งด้วยกริยาแท้.....	153
3. การบ่งด้วยวลีหรือประโยควิเศษณ์.....	154

4. การบ่งด้วยปริบท	155
4.1 การบ่งโดยตรง	155
4.2 การบ่งโดยนัย.....	156

บทที่ 5 การปฏิเสธ..... 159

พหุคูณของการปฏิเสธ	160
1. ตรรกะเงื่อนไขความจริง	160
2. ความแน่นอนเชิงอัตวิสัย.....	161
3. วัจนปฏิบัติศาสตร์เชิงสื่อสาร	162
สภาวะปริชานของการปฏิเสธ.....	165
1. ความเคลื่อนไหวและสภาวะนิ่ง	165
2. ภาววิทยาของการปฏิเสธเหตุการณ์	165
การปฏิเสธและปฏิเสธสัมพันธ์ทางสังคม	166
ขอบเขตของการปฏิเสธ	167
1. ทักษณภาวะเกิดก่อน.....	167
2. การปฏิเสธและการเจาะเน้นต่าง	169
3. ขอบเขตการปฏิเสธและการกเลือกได้.....	170
แบบลักษณะหน่วยคำ-วากยสัมพันธ์ของการปฏิเสธกริยาวลี.....	171
1. การกลายเป็นหน่วยไวยากรณ์ของตัวบ่งปฏิเสธ.....	171
1.1 ตัวบ่งปฏิเสธที่ลดสภาพมาจากกริยารับส่วนเติมเต็ม	171
1.2 ตัวบ่งปฏิเสธที่ลดสภาพมาจากกรรมหรือคำนาม	172
2. การปฏิเสธและลำดับคำ.....	173
ความหลากหลายของตัวบ่งปฏิเสธในปริบทไวยากรณ์.....	173
1. ตัวบ่งปฏิเสธต้นแบบ	173
2. ตัวบ่งปฏิเสธในวัจนกรรมบ่งกระทำ.....	175
3. ตัวบ่งปฏิเสธในประโยคสัมพันธ์กริยา	175
4. ตัวบ่งปฏิเสธในภาษาเก่า.....	175

5. ตัวบ่งปฏิเสธในคำภาษาบาลี-สันสกฤต.....	175
การปฏิเสธเชิงเน้นหรือการปฏิเสธนามวลี	176
การปฏิเสธเชิงวากยสัมพันธ์ เชิงหน่วยคำ และเชิงศัพท์.....	178

บทที่ 6 การอ้างถึงและความชี้เฉพาะ 181

การอ้างถึง.....	182
1. การไม่แบ่งแยกโลกแห่งความจริงออกจากโลกแห่งสัมพันธสาร.....	182
2. เจตนาของถ้อยคำ.....	183
ความชี้เฉพาะ	184
1. ความชี้เฉพาะและข้อมูลเก่า-ข้อมูลใหม่.....	185
1.1 ความชี้เฉพาะถาวร	186
1.2 ความชี้เฉพาะในปริบทเฉพาะหน้า	187
2. ความชี้เฉพาะและการกลายเป็นหัวเรื่อง	189
3. ความชี้เฉพาะและการตีความเชิงชนิด	189
ความสัมพันธ์ระหว่างการอ้างถึงและความชี้เฉพาะ	190
การเข้ารหัสไวยากรณ์การอ้างถึงและความชี้เฉพาะ.....	191
1. การใช้ตัวกำกับนาม	191
2. การใช้ตัวระบุเฉพาะ	192
3. การใช้รูปแปล่า.....	193

บทที่ 7 ส่วนเติมเต็มกริยา 195

อรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของส่วนเติมเต็มกริยา.....	196
1. กริยาทัศนภาวะ.....	197
1.1 กริยาทัศนคติ	198
1.2 กริยาการณภาวะ	200
2. กริยาป่งกระทำ.....	201
2.1 กริยาป่งกระทำสำเร็จ.....	203

2.2	กิริยาพยายามบ่งกระทำ.....	204
2.3	กิริยาประสงค์บ่งกระทำ.....	205
3.	กิริยาการรับรู้ ปรึกษา หรือถ้อยคำ.....	206
3.1	กิริยาการรับรู้.....	208
3.2	กิริยาปรึกษา	208
3.3	กิริยาถ้อยคำ	210
	การรวมเหตุการณ์	212
1.	จากกิริยาทัศนภาวะสู่กิริยาการรับรู้ ปรึกษา หรือถ้อยคำ.....	213
2.	จากกิริยาบ่งกระทำสู่กิริยาการรับรู้ ปรึกษา หรือถ้อยคำ.....	214
	การเข้ารหัสวากยสัมพันธ์ของสหภาพประโยค.....	215
1.	การปรากฏของประธานส่วนเติมเต็มกิริยา	215
1.1	การใช้ประธานร่วมกับประธานของประโยคหลัก	215
1.2	การใช้ประธานร่วมกับกรรมของประโยคหลัก.....	215
2.	ความสมบูรณ์ของกิริยาในส่วนเติมเต็มกิริยา.....	216
3.	ช่องว่างระหว่างประโยคหลักและส่วนเติมเต็มกิริยา.....	216
	การกลายเป็นหน่วยไวยากรณ์และสหภาพของประโยค	217
บทที่ 8	ประโยคสัมพัทธ์	219
	หน้าที่ของประโยคสัมพัทธ์	220
1.	ประโยคสัมพัทธ์จำเป็น.....	220
1.1	ประโยคสัมพัทธ์จำเป็นและค่านามหลักอ้างถึงได้ชี้เฉพาะ	220
1.2	ประโยคสัมพัทธ์จำเป็นและค่านามหลักอ้างถึงได้ไม่ชี้เฉพาะ	223
1.3	ประโยคสัมพัทธ์จำเป็นและค่านามหลักอ้างถึงไม่ได้.....	224
2.	ประโยคสัมพัทธ์ไม่จำเป็น.....	225
	วากยสัมพันธ์ของประโยคสัมพัทธ์	227
1.	การละภายใต้การอ้างถึงร่วมกันและปัญหาการคั่นคั้นการก.....	227
2.	กลวิธีการคั่นคั้นการก : แบบลักษณะประโยคสัมพัทธ์.....	228

2.1	กลวิธีการไม่แฝง.....	229
2.2	กลวิธีการแปลงเป็นนาม.....	229
2.3	กลวิธีสันธานสัมผัส.....	230
2.4	กลวิธีสรรพนามสัมผัส.....	231
2.5	กลวิธีสรรพนามอ้างตาม.....	232
2.6	กลวิธีช่องว่าง.....	233
2.7	กลวิธีการคงการก.....	234
2.8	กลวิธีการสัมผัสแบบผสมผสาน.....	235
3.	ประโยคสัมผัสไร้ค่านามหลัก.....	236
4.	ประโยคสัมผัสตำแหน่งพิเศษ.....	236
5.	ประโยคสัมผัสและความซับซ้อนทางวากยสัมพันธ์.....	237
5.1	การแฝงซ้อน.....	237
5.2	การแฝงต่อเนื่อง.....	237

บทที่ 9 นามวลี..... 239

	ลักษณะทั่วไปของนามวลี.....	240
1.	แนวคิดพื้นฐานนามวลี.....	240
2.	โครงสร้างนามวลีและความซับซ้อน.....	243
3.	แบบลักษณะลำดับคำ.....	244
	ส่วนประกอบเชิงหน้าที่ในนามวลี.....	245
1.	ส่วนหลัก.....	246
1.1	นามศัพท์.....	246
1.2	คำบ่งกลุ่มนาม.....	247
2.	ส่วนขยายเชิงหน้าที่.....	247
2.1	ส่วนขยายตำแหน่งหน้า.....	247
2.2	ส่วนขยายตำแหน่งหลัง.....	250
2.3	ลำดับและจำนวนการปรากฏของส่วนขยายตำแหน่งหลัง.....	259

3. บทบาทลักษณะนาม.....	260
4. ส่วนขยายจำเป็นและไม่จำเป็น.....	261
นามวลีกระจายส่วน.....	263
นามวลีจากการแปลงเป็นนาม	263
1. กระบวนการแปลงเป็นนาม	264
2. ตัวบ่งการแปลงเป็นนาม	266
2.1 นามวลีแปลงที่มีความแท้มาก	267
2.2 นามวลีแปลงที่มีความแท้่น้อย.....	267
3. การแปลงเป็นนามและกรรม	268
4. การแปลงเป็นนามและส่วนเติมเต็มนาม.....	268

บทที่ 10 ประโยคแปร : วาจกลดการส่งผ่านและกรรมวาก..... 269

หน้าที่ของวากลดการส่งผ่าน.....	270
1. หน้าที่เชิงอรรถศาสตร์.....	270
2. หน้าที่เชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์	272
ประเภทของวากลดการส่งผ่านเชิงอรรถศาสตร์	273
1. วากสะท้อนกลับ.....	273
2. วากกันและกัน	274
3. วากกลางและวากนามวิเศษณ์ก่อผล.....	276
ประเภทของวากลดการส่งผ่านเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์.....	278
1. กรรมวาก	279
1.1 หน้าที่ : การลดบทบาทผู้กระทำ.....	279
1.2 แบบลักษณะวากยสัมพันธ์	280
1.3 กรรมวากนัยลบ : กรรมวากต้นแบบ	283
1.4 กรรมวากนัยบวก.....	298
1.5 กรรมวากนัยกลาง.....	301
1.6 การปรากฏของหน่วยสร้างประโยคกรรมวาก.....	308

2. กรรมวาทก้าน	309
2.1 หน้าที่.....	309
2.2 วากยสัมพันธ์.....	310
บทที่ 11 ประโยคแปร : การเจาะเน้นต่าง	313
ประเภทการเจาะเน้นต่าง : พลังเชิงเปรียบเทียบ	314
1. การเจาะเน้นเสียง.....	315
2. การเจาะเน้นเคล็พต์	315
2.1 ประโยคเคล็พต์-มัน	316
2.2 ประโยคเคล็พต์-ที	318
3. การย้ายส่วนแบบ Y.....	319
หน้าที่.....	320
1. ข้อมูลทางวจนปฏิบัติศาสตร์.....	320
1.1 การคาดการณ์ได้และการเจาะเน้นต่าง	320
1.2 การระบุได้และภาวะเกิดก่อน	321
1.3 การคาดหวังและการเจาะเน้นต่าง.....	322
1.4 การอ้างถึง การเป็นหัวเรื่อง และการเจาะเน้นต่าง	323
2. หน้าที่ของประโยคเจาะเน้นต่างในสัมพันธ์สารเรื่องเล่า.....	325
2.1 การแสดงความเชื่อที่ขัดแย้ง.....	326
2.2 การแสดงความผิดคาด.....	327
2.3 การนำพาข้อมูลเก่า.....	328
2.4 การแนะนำข้อมูลใหม่	329
2.5 การนำเสนอหัวเรื่อง	329
วากยสัมพันธ์	331
1. ลำดับคำ.....	331
2. โครงสร้างพิเศษ.....	333
2.1 โครงสร้างแบบประโยคสัมพันธ์.....	333

2.2 โครงสร้างแบบประโยคสัมพันธ์กริยา	334
3. หน่วยคำ.....	336
3.1 ตัวบ่งเจาะเน้นทั่วไป.....	337
3.2 ตัวระบุเฉพาะ.....	338
3.3 อนุภาคท้าย.....	339
3.4 คำเชื่อม	341

บทที่ 12 ประโยคแปร : การเป็นหัวเรื่องเด่น 343

ประโยคย้ายส่วนแบบ Y	345
1. หน้าที่.....	345
1.1 การแนะนำหัวเรื่องเด่น	345
1.2 การคงหัวเรื่องเด่น.....	346
2. วากยสัมพันธ์	346
ประโยคหัวเรื่อง – เนื้อความ	347
1. หน้าที่.....	347
1.1 การแนะนำหัวเรื่องเด่น	347
1.2 การคงหัวเรื่องเด่น.....	348
1.3 การสรุปเรื่อง.....	348
2. วากยสัมพันธ์	349
ประโยคคลาดส่วนไปซ้าย	350
1. หน้าที่.....	350
2. วากยสัมพันธ์	351
ประโยคคลาดส่วนไปขวา	353
1. หน้าที่.....	353
2. วากยสัมพันธ์	354
ประโยคปรากฏส่วน	355
1. หน้าที่.....	356

1.1 การแนะนำข้อมูลใหม่.....	356
1.2 การทำข้อมูลเก่าให้เป็นข้อมูลใหม่.....	357
2. วากยสัมพันธ์.....	357
2.1 ประเภทกริยาปรากฏ.....	357
2.2 ลำดับคำ.....	358
2.3 การกลายเป็นหน่วยคำไวยากรณ์ของกริยาปรากฏ.....	358
2.4 อรรถศาสตร์ภาคแสดงของประโยคปรากฏ.....	358
2.5 ความสัมพันธ์เชิงไวยากรณ์ที่ไม่เป็นแบบลักษณะ.....	359

บทที่ 13 ประโยคแปร : วจนกรรมที่ไม่เป็นบอกเล่า..... 361

วจนกรรมถาม.....	364
1. การถาม-ใช้หรือไม่.....	365
1.1 หน้าที่.....	365
1.2 วากยสัมพันธ์.....	367
2. การถามด้วยหน่วยคำถาม.....	369
2.1 หน้าที่.....	369
2.2 วากยสัมพันธ์.....	373
วจนกรรมบ่งกระทำ.....	374
1. หน้าที่.....	374
1.1 ธรรมเนียมปฏิบัติภายใต้ข้อตกลงการสื่อสาร.....	375
1.2 การบ่งกระทำ สถานภาพ และอำนาจ.....	375
2. วากยสัมพันธ์.....	376
2.1 สภาวะกริยาแท้.....	376
2.2 หน่วยคำบ่ง.....	377
2.3 การบ่งห้ามกระทำ.....	379
ความต่อเนื่องของประเภทวจนกรรม.....	379
1. ความต่อเนื่องจากวจนกรรมบ่งกระทำสู่วจนกรรมถาม.....	380

2. ความต่อเนื่องจากวัจนกรรมป่งกระทำสู่วัจนกรรมบอกเล่า	381
3. ความต่อเนื่องจากวัจนกรรมบอกเล่าสู่วัจนกรรมถาม	381

บทที่ 14 การเกาะเกี่ยวความระหว่างประโยค..... 383

แนวคิดพื้นฐานของการเกาะเกี่ยวความ.....	384
หน้าที่.....	386
1. ประโยควิเศษณ์.....	386
1.1 หน้าที่เชิงอรรถศาสตร์ : การเชื่อมต่อเฉพาะที่	387
1.2 หน้าที่เชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์ : การเชื่อมต่อในสัมพันธ์สาร	394
2. ประโยคลูกโซ่/ เชื่อมต่อ	396
2.1 การเกาะเกี่ยวความและความต่อเนื่องของใจความหลัก	397
2.2 สันธานเชิงต่างและเชิงต่อเนื่อง.....	398
วากยสัมพันธ์	399
1. ความแท้ของประโยคและการควบคุม	399
2. ประโยค ลูกโซ่ประโยค และย่อหน้า	401

บรรณานุกรม 403

ดัชนี 413

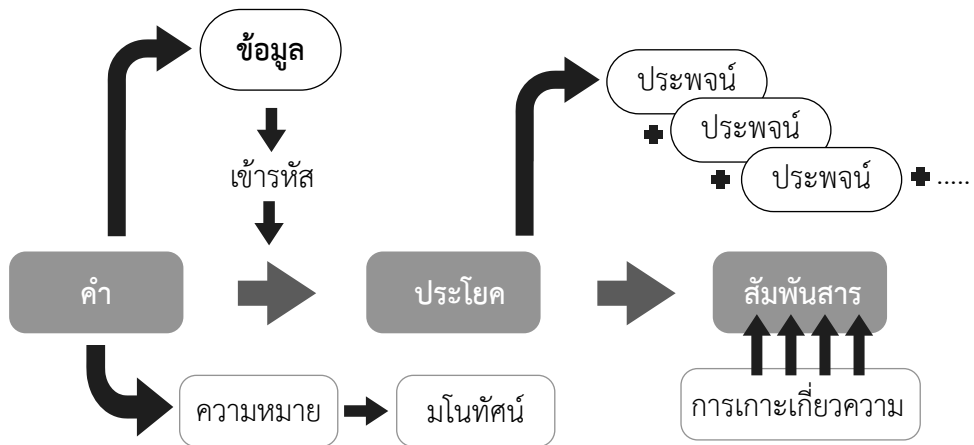
บทที่ 1

คำ หน่วยคำ
และหมวดหมู่ไวยากรณ์

บทนี้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างคำ (word) และหน่วยคำ (morpheme) ซึ่งเป็นหน่วยความหมายที่เล็กที่สุดในภาษา และนำเสนอหมวดหมู่ไวยากรณ์ (grammatical category) ของคำ และหน่วยคำ หรือที่ไวยากรณ์แนวเดิม (Traditional Grammar) เรียกว่า “ชนิดของคำ” (parts of speech)

ในการศึกษาวิเคราะห์หน่วยไวยากรณ์หนึ่ง ๆ นั้น สามารถพิจารณาได้จากสองมุมมอง คือ มุมมองภายใน หรือการประกอบเป็นหน่วยสร้าง (construction) จากส่วนประกอบต่าง ๆ หรือมุมมองภายนอก หรือการรวมกับหน่วยสร้างอื่นเป็นหน่วยสร้างที่ใหญ่ขึ้นไป ซึ่งโดยทั่วไปแล้วพิจารณาว่าวากยสัมพันธ์ของภาษามีหลายระดับ ได้แก่ หน่วยคำ (morpheme) คำ (word) วลี (phrase) ประโยค (clause)¹ และข้อความหรือสัมพันธ์สาร (discourse) โดยหน่วยคำรวมกันเป็นคำ คำรวมกันเป็นวลี วลีรวมกันเป็นประโยค และประโยครวมกันเป็นสัมพันธ์สารอีกต่อหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม ในหน้าที่ของการสื่อสารนั้นแบ่งได้เป็นสามระดับที่มีนัยสำคัญคือ คำ ประโยคและสัมพันธ์สาร ซึ่งมีลักษณะเป็นกระบวนการดังนี้คือ คำเป็นหน่วยของความหมาย (meaning) ที่แสดงความคิดรวบยอดหรือมโนทัศน์ (concept) เมื่อมารวมกันเพื่อสร้างข้อมูล (information) จะเข้ารหัสเป็นวลีและประโยคตามลำดับ ประโยคเป็นตัวแทนของประพจน์ (proposition) หรือความที่สมบูรณ์ ซึ่งจะเป็นตัวนำพาข้อมูลนั้น ๆ เมื่อประพจน์หลายประพจน์มารวมกันจะร่วมกันสร้างสัมพันธ์สาร ซึ่งมีการเกาะเกี่ยวความ (coherence) หรือเชื่อมโยงความระหว่างประพจน์ต่าง ๆ ดังแสดงได้ในแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ส่วนประกอบของภาษาในการสื่อสาร

¹ คำว่า ประโยค ในที่นี่ใช้เมื่อหมายถึง clause เท่านั้น ไม่รวม sentence

บทที่ ๒

ประโยคพื้นฐาน :
โครงสร้างหน่วยนามรวม

ประโยคพื้นฐาน (simple clause) ในแนวคิดของ Givón (2001) หมายถึงประโยคขั้นพื้นฐานที่ปรากฏเป็นสามัญทั่วไป ซึ่งมีสถานภาพเป็นประโยคหลัก (main/matrix clause) เป็นวัจนกรรมบอกเล่า (declarative speech-act) เป็นเชิงรับรอง (affirmative) และเป็นกรรตุวาจก (active voice) ใช้เป็นประโยคต้นเค้าหรือแก่นความ (theme) ซึ่งเป็นจุดอ้างอิงทางไวยากรณ์ของประโยคที่มีลักษณะที่เป็นการแปร (variation) แตกต่างออกไปในบางบริบท

แนวคิดพื้นฐานในการวิเคราะห์ประโยค

การวิเคราะห์ประโยคในไวยากรณ์หน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์มีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญคือโครงสร้างหน่วยนามร่วม (argument structure) ซึ่งประกอบด้วยอรรถศาสตร์กริยา (verbal semantics) บทบาทเชิงอรรถศาสตร์ (semantic role) และบทบาทเชิงไวยากรณ์ (grammatical role) ของหน่วยนามร่วม (argument) และสถานะการส่งผ่าน (transitivity) ดังนี้

1. โครงสร้างหน่วยนามร่วม

โครงสร้างหน่วยนามร่วมเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และอธิบายประโยคพื้นฐานชนิดต่าง ๆ ที่อาศัยการอธิบายชนิดของกริยาหลักหรือภาคแสดง (predicate) เนื่องจากกริยาหลักเป็นแกนหรือใจความสำคัญ (nucleus) ของประโยค ซึ่งกริยาต่าง ๆ จะมีความหมายอย่างไรนั้นต้องพิจารณาที่บทบาทเชิงอรรถศาสตร์ของหน่วยนามร่วมหรือหน่วยนามที่ปรากฏร่วมกับกริยาในประโยคหนึ่ง ๆ เช่น ผู้กระทำ ผู้ถูกกระทำ¹² เครื่องมือ ฯลฯ ซึ่งเป็นผู้มีส่วนร่วม (participant) ในเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ดังนั้นกริยาแต่ละชนิดจะแสดงลักษณะที่เป็นกลุ่มของผู้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้น ๆ

นอกจากบทบาทเชิงอรรถศาสตร์แล้ว หน่วยนามร่วมยังมีความสัมพันธ์เชิงไวยากรณ์ (grammatical relation) กับกริยาหลักของประโยค จึงแสดงบทบาทเชิงไวยากรณ์ต่าง ๆ เช่น ประธาน กรรม กรรมอ้อม ฯลฯ ดังนั้นในขณะที่บทบาทเชิงอรรถศาสตร์เป็นการอธิบายอรรถศาสตร์ของเหตุการณ์ ความสัมพันธ์เชิงไวยากรณ์ก็เป็นการอธิบายวากยสัมพันธ์ของประโยค (syntax) ประโยคพื้นฐานหนึ่ง ๆ จึงอธิบายได้ในลักษณะที่เป็นกรอบการเข้าคู่ (matching frame) ระหว่างบทบาทเชิงอรรถศาสตร์และบทบาทเชิงไวยากรณ์ของหน่วยนามร่วม ดังนี้

¹² ต่ไปเรียกว่า ผู้ทรงสภาพ

บทที่ ๓

ภาคแสดงซับซ้อน :
กริยาเรียง

ในภาษาไทยนั้น ประโยคพื้นฐานอาจมีภาคแสดงที่ซับซ้อน (complex predicate) คือ มีกริยาหลัก ซึ่งเป็นกริยาแท้ (finite verb) ได้มากกว่าหนึ่งตัวปรากฏเรียงต่อกันโดยไม่มีตัวเชื่อม (หรือเป็นกริยาลีเรียงต่อกัน) เพื่อแสดงเหตุการณ์ การกระทำ หรือสภาพการณ์หนึ่ง ๆ ในขณะที่ภาษาอื่น ๆ ใช้คำกริยาหลักหนึ่งคำในการแสดงเหตุการณ์ฯ เดียวกันนี้ ภาคแสดงซับซ้อนลักษณะนี้เรียกว่ากริยาเรียง (serial verb) ซึ่งภาษาไทยเป็นภาษาหนึ่งที่รู้จักกันทั่วไปในเรื่องของกริยาเรียง ภาคแสดงกริยาเดียวและภาคแสดงกริยาเรียงแสดงเปรียบเทียบได้ดังในภาพ

ภาพที่ 16 เปรียบเทียบประโยคพื้นฐานกริยาเดียวและกริยาเรียง

ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงกริยาเรียงในภาษาไทยโดยเปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษซึ่งปรากฏเป็นกริยาเดียว เนื่องจากไม่จัดเป็นภาษาที่มีกริยาเรียง

(1) ภาษาอังกฤษ	ภาษาไทย
ก. He <u>broke</u> a glass.	เขา <u>ทำ</u> แก้ว – <u>แตก</u>
ข. He <u>brought</u> some rice.	เขา <u>เอา</u> ข้าว – <u>มา</u>
ค. He <u>took</u> the book.	เขา <u>เอา</u> หนังสือ <u>นั้น</u> – <u>ไปแล้ว</u>
ง. She <u>knifed</u> him.	หล่อน <u>ใช้</u> มีด – <u>แทง</u> เขา

จากตัวอย่าง ในภาษาอังกฤษมีภาคแสดงที่แสดงด้วยกริยาคำเดียวคือ *break bring take* และ *knife* ขณะที่ในภาษาไทยมีภาคแสดงที่ต้องแสดงด้วยกริยาสองคำคือ *ทำ – แตก นำ – มา เอา – ไป* และ *ใช้ – แทง* ปรากฏร่วมกันเพื่อสื่อความหมายที่เป็นเหตุการณ์เดียว จึงถือว่าเป็นกริยาหลักทั้งคู่ มีโครงสร้างเปรียบเทียบกับภาษาอังกฤษได้ดังนี้

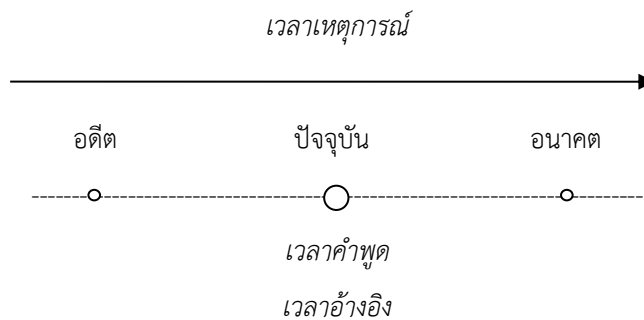
บทที่ ๔

กาล การณ์ลักษณะ
และทัศนภาวะ

กาล (tense) การณ์ลักษณะ (aspect) และทัศนภาวะ (modality) เป็นระบบไวยากรณ์ในประโยคที่มีความซับซ้อนมากที่สุดระบบหนึ่ง เนื่องจากบ่งด้วยหน่วยคำหน้าที่ที่มักผ่านกระบวนการกลายเป็นหน่วยไวยากรณ์มาจากกริยาแท้ ความหมายของหน่วยคำกลุ่มนี้แสดงด้วยวัจนปฏิบัติศาสตร์หรือปริบทในระดับสัมพันธ์สาร (discourse context) ในแนวคิดหน้าที่นิยมเชิงแบบลักษณ์ (Givón, 2001) นั้น ระบบกาล การณ์ลักษณะ และทัศนภาวะในภาษาไทยกล่าวในรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

กาล

กาลเป็นระบบการเข้ารหัสไวยากรณ์ของความสัมพันธ์ระหว่างเวลาสองจุดบนเส้นแนวนอน คือ เวลาอ้างอิง (reference time) และเวลาเหตุการณ์ (event time) หรือจุดเวลาที่เหตุการณ์เกิด โดยปกติแล้วจุดเวลาอ้างอิงจะตรงกับเวลาคำพูด (speech time) หรือจุดเวลาในขณะที่พูด เวลาที่ยึดตรงกับจุดเวลาอ้างอิงเรียกว่ากาลสุทธิ (absolute tense) ซึ่งโดยทั่วไปแล้วกาลสุทธิแบ่งได้เป็น 3 กาลหลัก ได้แก่ กาลอดีต (past tense) กาลปัจจุบัน (present tense) และกาลอนาคต (future tense) และอาจรวมอีกกาลหนึ่งที่ไม่ค่อยชัดเจนคือ กาลประจำ (habitual tense) จุดเวลาประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวสามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพที่ 19 จุดของเวลาประเภทต่าง ๆ

ในขณะที่ภาษาที่มีวิภัติปัจจัยเด่น อาทิ อังกฤษ ฝรั่งเศส และภาษาในตระกูลอินโดยูโรเปียนอื่น ๆ จะบ่งกาลด้วยหน่วยคำที่เป็นรูปติดเสมอ และอาจมีคำ วลี หรือปริบทประกอบ ส่วนภาษาที่ไม่มีวิภัติปัจจัยเด่น อาทิ ภาษาไทย เวียดนาม และภาษาที่เป็นคำโดดอื่น ๆ จะบ่งด้วยคำ วลี หรือปริบท หรือใช้การตีความจากปริบทหากไม่มีตัวบ่ง

บทที่ ๖

การปฏิเสธ

ในบทที่ผ่านมาได้กล่าวถึงเรื่องการปฏิเสธ (negation) ว่าเป็นทัศนภาวะหนึ่งในกลุ่มวิจารณ์ญาณ สัญชาน สำหรับในบทนี้จะกล่าวถึงลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิเสธ ในแนวคิดของ Givón (2001) ซึ่งได้แก่ พหุคุณของการปฏิเสธ สภาวะปริชานของการปฏิเสธ การปฏิเสธและปฏิเสธสัมพันธ์ทางสังคม ขอบเขตของการปฏิเสธ แบบรวมหน่วยคำและวากยสัมพันธ์ของการปฏิเสธ และวากยสัมพันธ์ของการปฏิเสธ

พหุคุณของการปฏิเสธ

การปฏิเสธมีลักษณะเป็นพหุคุณ คือสามารถพิจารณาได้จากหลายมุมมอง ได้แก่ ตรรกะเงื่อนไข ความจริง (truth-conditional logic) ความแน่นอนเชิงอัตวิสัย (subjective certainty) และวัจนปฏิบัติศาสตร์เชิงสื่อสาร (communicative pragmatics)

1. ตรรกะเงื่อนไขความจริง

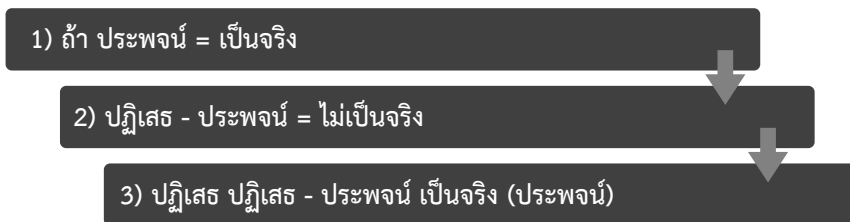
มุมมองที่เป็นตรรกะเงื่อนไขความจริงเป็นมุมมองแบบดั้งเดิม ซึ่งมองการปฏิเสธในลักษณะที่อยู่สุดขั้วบนมาตราส่วนของทัศนภาวะในประพจน์ ดังแสดง

ภาพที่ 37 อันดับของทัศนภาวะบนมาตราส่วนเงื่อนไขความจริง

- 1) ทัศนภาวะเกิดก่อน : การยอมรับว่าเป็นจริง
- 2) ทัศนภาวะปรากฏจริง : การกล่าวอ้างหนักแน่นว่าเป็นจริง
- 3) ทัศนภาวะไม่ปรากฏจริง : การกล่าวอ้างไม่หนักแน่นว่าเป็นจริง
- 4) ทัศนภาวะปฏิเสธ : การกล่าวอ้างหนักแน่นว่าไม่เป็นจริง

การจัดอันดับดังกล่าวนี้หมายความว่า การปฏิเสธมักถูกพิจารณาให้เป็นเพียงค่าความจริงที่ตรงข้ามกับประพจน์ที่เป็นจริง ซึ่งแสดงเป็นกฎตรรกะได้ดังนี้

ภาพที่ 38 กฎตรรกะเงื่อนไขความจริงของการปฏิเสธ

บทที่ 6

การอ้างถึงและความชี้เฉพาะ

การอ้างอิง (reference) และความชี้เฉพาะ (definiteness) เป็นประเด็นทางวัจนปฏิบัติศาสตร์ หรือเป็นความหมายจากการตีความของผู้พูดและผู้ฟัง ที่เข้ารหัสเป็นไวยากรณ์ในระดับสัมพันธ์สาร ซึ่งอาจมีตัวบ่งปรากฏในประโยค ทำให้ข้อมูลทางวัจนปฏิบัติศาสตร์เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่สำคัญในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบประโยคไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ดังที่แสดงไว้ในบทที่เป็นเรื่องของประโยคพื้นฐาน ดังนั้นการวิเคราะห์ไวยากรณ์ประโยคจึงจำเป็นต้องอาศัยบูรณาการจากภาษาศาสตร์ทั้งสามด้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การอ้างอิง

การอ้างอิงเป็นคุณสมบัติของคำนามหรือนามวลีในประพจน์ โดยทั่วไปการอ้างอิงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ อ้างอิงได้ (referential) หรือที่ปรากฏจริง และอ้างอิงไม่ได้ (non-referential) หรือที่ไม่ปรากฏจริง ความแตกต่างระหว่างนามอ้างอิงได้และนามอ้างอิงไม่ได้แสดงได้ด้วยการตีความที่แตกต่างกัน กล่าวคือนามอ้างอิงได้นั้นผู้พูดคาดว่าจะระบุตัวตนได้ ในขณะที่นามอ้างอิงไม่ได้จะเป็นการแสดงคุณสมบัติเท่านั้น ดังตัวอย่าง

(1) ก. นามอ้างอิงได้

John is a lawyer in this law firm.

จำนงค์เป็นนักกฎหมายในสำนักงานกฎหมายนั้น

(a lawyer/นักกฎหมาย มีตัวตนในสำนักงานกฎหมายแห่งนี้)

ข. นามอ้างอิงไม่ได้

John wants to be a lawyer in this law firm.

จำนงค์อยากเป็นนักกฎหมายในสำนักงานกฎหมายนั้น

(a lawyer/นักกฎหมาย ไม่มีตัวตน เพราะ John/จำนงค์ ยังไม่ได้เป็น)

ไวยากรณ์การเป็นนามอ้างอิงได้นั้น มีเงื่อนไขในการพิจารณาที่จำเป็นต้องวางไว้เป็นพื้นฐาน ซึ่ง Givón (2001) ได้กล่าวไว้ใน 2 ประการ ได้แก่ การไม่แบ่งแยกโลกแห่งความจริงออกจากโลกสมมุติหรือโลกแห่งสัมพันธ์สาร และเจตนาของถ้อยคำ

1. การไม่แบ่งแยกโลกแห่งความจริงออกจากโลกแห่งสัมพันธ์สาร

นามอ้างอิงได้และการปรากฏจริงนั้น หากพิจารณาให้ลึกลงไปอีกก็มีประเด็นในเรื่องของโลกแห่งความจริงและโลกแห่งสัมพันธ์สาร แต่เดิมนั้นถือเอาว่าสิ่งอ้างอิง (referent) เป็นนามวลีในประพจน์ที่ตรงกับเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ของโลกแห่งความจริง จึงปรากฏจริง และสิ่งอ้างอิงที่ไม่ตรงกับโลกแห่งความจริง จะถือว่าไม่ปรากฏจริงหรือเป็นเท็จ (ส่วนสิ่งที่อ้างอิงที่แสดงเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ที่พิสูจน์ไม่ได้ในโลก

บทที่ ๗

ส่วนเติมเต็มกริยา

ในบทที่ผ่านมาได้กล่าวถึงส่วนเติมเต็มกริยา (verbal complement) ว่าเป็นประโยคที่ใช้ทำหน้าที่ คล้ายหน่วยนามร่วมกรรมในอีกประโยคหนึ่ง และเนื่องจากกรรมต้นแบบเป็นนาม ส่วนเติมเต็มกริยา จึงเป็นประโยคแปลงเป็นนาม (nominalized clause) ซึ่งเป็นประโยคไม่เป็นแท้ (non-finite clause) ในบทนี้จะกล่าวถึงความแตกต่างทางอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของส่วนเติมเต็มกริยาตามประเภทของกริยา ประโยคหลัก (main/matrix clause) หรือที่เรียกว่ากริยารับส่วนเติมเต็ม (complement-taking verb) และสหภาพของประโยค (clause union) ในภาษาไทย

อรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของส่วนเติมเต็มกริยา

ลักษณะสากลทางอรรถศาสตร์และวากยสัมพันธ์ของส่วนเติมเต็มกริยากล่าวได้โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามประเภทของกริยารับส่วนเติมเต็มคือ กริยาทัศนภาวะ (modality verb) กริยาบ่งกระทำ (manipulation verb) และกริยาการรับรู้ ปริขาน หรือถ้อยคำ (perception, cognition or utterance verb) ซึ่งกริยารับ ส่วนเติมเต็มทั้งสามประเภทส่วนใหญ่จะรับได้ทั้งกรรมนามวลีและกรรมส่วนเติมเต็มกริยา ยกตัวอย่างเช่น

- (1) ก. กริยาทัศนภาวะ – กรรมนามวลี
เขาชอบเธอ
- ข. กริยาทัศนภาวะ – กรรมส่วนเติมเต็มกริยา
เขาชอบปล้ำรถ
- ค. กริยาบ่งกระทำ – กรรมนามวลี
เขาทำขนม
- ง. กริยาบ่งกระทำ – กรรมส่วนเติมเต็มกริยา
เขาทำให้เธอสมหวัง
- จ. กริยาการรับรู้ ปริขาน หรือถ้อยคำ – กรรมนามวลี
เขารู้งาน
- ฉ. กริยาการรับรู้ ปริขาน หรือถ้อยคำ – ส่วนเติมเต็มกริยา
เขารู้ว่าเธอทำงานหนัก

บทที่ ๘

ประโยชน์สัมพันธ์

ประโยคสัมพัทธ์ (relative clause) มีหน้าที่ทางวากยสัมพันธ์เป็นส่วนขยายค่านามประเภทหนึ่ง ที่มีขนาดเป็นประโยคฝังอยู่ในนามวลี จัดเป็นประโยคแฝง (subordinate clause) หรือประโยคฝัง (embedded clause) เช่นเดียวกันกับส่วนเติมเต็มกริยาที่ฝังอยู่ในกริยาวลี ในหน้าที่ของการสื่อสารนั้นประโยคสัมพัทธ์ (ซึ่งอาจจะมีส่วนขยายค่านามประเภทอื่น ๆ ร่วมด้วย) มีบทบาทไวยากรณ์เกี่ยวกับการเกาะเกี่ยวความเชิงอ้างถึงได้ (referential coherence) พร้อมเป็นนัยเชิงอ้างตาม (anaphoric) หรือเชิงอ้างนำ (cataphoric) สำหรับการระบุถึงสิ่งอ้างถึง (referent) ³⁰

หน้าที่ของประโยคสัมพัทธ์

ประโยคสัมพัทธ์ทำหน้าที่ในการสื่อสารหลายประการ ซึ่งแตกต่างกันไปตามชนิดของประโยคสัมพัทธ์ คือประโยคสัมพัทธ์จำเป็น (restrictive) และประโยคสัมพัทธ์ไม่จำเป็น (non-restrictive) ³¹

1. ประโยคสัมพัทธ์จำเป็น

หน้าที่ของประโยคสัมพัทธ์จำเป็นมีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับความแตกต่างของค่านามหลัก ในเรื่องของการอ้างถึง (reference) (อ้างถึงได้และอ้างถึงไม่ได้) และความชี้เฉพาะ (definiteness) (ชี้เฉพาะและไม่ชี้เฉพาะ) ดังจะกล่าวเป็นหัวข้อต่อไปนี้

1.1 ประโยคสัมพัทธ์จำเป็นและค่านามหลักอ้างถึงได้ชี้เฉพาะ

โดยปกติแล้วในเรื่องของการเกาะเกี่ยวความเชิงอ้างถึงได้ (referential coherence) ดังที่มีสรรพนามอ้างตาม (anaphoric pronoun) และสรรพนามอรูปอ้างตาม (zero anaphoric pronoun) ปรากฏใช้นั้น จะใช้อ้างถึงสิ่งที่กำลังอยู่ในห้วงคิดซึ่งมีความต่อเนื่องของสภาวะการเคลื่อนไหวอยู่ในขณะนั้น ดังตัวอย่างที่ปรากฏในข้อความที่เป็นตอนหนึ่งของสัมพันธสารเรื่องเล่าประเภทนิทานที่ปรากฏในเว็บไซต์หนึ่ง

- (1) กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีสิงโตเจ้าป่าอยู่ตัวหนึ่ง มันมักจะออกล่าเหยื่อเพียงลำพัง และทุกครั้งก่อนออกล่า __ ก็ต้องส่งเสียงร้องคำรามลั่นป่าตามสัญชาตญาณทุกครั้งไป...

³⁰ ในแวดวงการศึกษาไวยากรณ์ไทยที่ผ่านมามองว่าประโยคสัมพัทธ์หมายถึงประโยคที่ใช้ขยายค่านามโดยมีคำเชื่อม ได้แก่ *ที่* *ซึ่ง* และ *อัน* ซึ่งมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป ได้แก่ คุณานุประโยค (พระยาอุปกิตศิลปสาร, 2480) อนุพากย์คุณศัพท์ (วิจิตร ภาณุพงศ์, 2526) ประโยคขยายในหน่วยนาม (นวรรณ พันธุมธา, 2527) ประพันธวลี (สร้อยญา เศวตมาลย์, 2537) และคุณานุประโยค (ปราณี กุลละวณิชย์, 2549)

³¹ การศึกษาส่วนใหญ่แยกประเภทของประโยคสัมพัทธ์เป็นสองประเภทดังกล่าวไว้อย่างชัดเจนตามกลุ่มตัวบ่งนำ เช่น Ekniyom (1971) ระบุไว้ว่า ประโยคสัมพัทธ์จำเป็น (“คุณานุประโยคเจาะจง”) จะมีสรรพนาม *ที่* นำหน้า ในขณะที่ประโยคสัมพัทธ์ไม่จำเป็น (ซึ่งเรียกว่า “คุณานุประโยคไม่เจาะจง”) จะมีสรรพนาม *ซึ่ง* และ *อัน* นำหน้า

บทที่ ๑

นามวลี

บทนี้กล่าวเกี่ยวกับนามวลี (noun phrase) โดยแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ ลักษณะทั่วไปของนามวลี ส่วนประกอบเชิงหน้าที่ในนามวลี นามวลีกระจายส่วน และนามวลีเทียม

ลักษณะทั่วไปของนามวลี

ลักษณะทั่วไปของนามวลีกล่าวได้ใน 4 ประเด็น ได้แก่ แนวคิดพื้นฐานนามวลี โครงสร้างและความซับซ้อนแบบลักษณะลำดับคำ และประเภทส่วนขยายและลำดับคำ

1. แนวคิดพื้นฐานนามวลี

นามวลีโดยทั่วไปประกอบด้วยนามศัพท์ (lexical noun) เป็นส่วนหลัก (head) และส่วนขยาย (modifier) จำนวนหนึ่ง สาเหตุที่นามศัพท์ต้องมีส่วนขยายมาจำกัดหรือทำให้แคบลงก็เนื่องจากในบางบริบทนามศัพท์โดยตัวเองแล้วไม่สามารถใช้อ้างถึงได้ คงได้แต่เพียงแสดงชนิดของสิ่งซึ่งมีอยู่เท่านั้น จึงต้องการการขยายความเพื่อที่จะให้อ้างถึงได้ ดังแสดงในตัวอย่าง (วลีแสดงด้วยเครื่องหมาย [])

- (1) ก. ฉันชอบแมว (แมวอ้างถึงไม่ได้)
 ข. ฉันชอบ [แมว – ตัวนั้น] (แมวอ้างถึงได้)

ส่วนขยายนามศัพท์แบ่งได้เป็นหลายประเภทไวยากรณ์ ทั้งในระดับหน่วยคำ คำศัพท์ วลี และประโยค และมีขอบข่ายหน้าที่ในการสื่อความทั้งในเชิงอรรถศาสตร์และ/หรือวัจนปฏิบัติศาสตร์ ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงหน้าที่เชิงอรรถศาสตร์และ/หรือวัจนปฏิบัติศาสตร์ของส่วนขยายในนามวลี

ระดับ	ประเภทไวยากรณ์	หน้าที่เชิงอรรถศาสตร์	หน้าที่เชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์
หน่วยคำ	ตัวกำหนด	✓	✓
	ตัวระบุเฉพาะ		✓
คำศัพท์	คำนามวิเศษณ์	✓	
	คำนาม	✓	
	คำปริมาณ	✓	
วลี	นามวิเศษณ์วลี	✓	
	นามวลี	✓	
	ปริมาณวลี	✓	
	บุพบทวลี	✓	
ประโยค	ประโยคสัมพัทธ์	✓	✓
	ส่วนเติมเต็มนาม	✓	✓

บทที่ 10

ประโยชน์แปร :
วาทกถการส่งผ่าน
และกรรมวาทก

วากยลการส่งผ่านหรือวากยลการเป็นกริยากรรม (de-transitive voice) หมายถึงประโยคกลุ่มหนึ่งที่แปรไปจากประโยคพื้นฐานกลุ่มกริยากรรมหรือที่เรียกว่ากรรตุวาก (active voice) ซึ่งมีผู้กระทำเด่นและมีกริยากรรมส่งผ่านการกระทำไปสู่กรรมผู้ทรงสภาพ เปลี่ยนไปเป็นประโยคมีผู้กระทำที่ไม่เด่นและมีกริยากรรมที่ลดคุณสมบัติในการส่งผ่านการกระทำ ในบทนี้กล่าวถึงหน้าที่และวากยสัมพันธ์ของวากยลการส่งผ่านโดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คือ วากยลการส่งผ่านเชิงอรรถศาสตร์ และวากยลการส่งผ่านเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์ ซึ่งจะมุ่งเน้นที่หน่วยสร้างกรรมวากยเป็นสำคัญ

หน้าที่ของวากยลการส่งผ่าน

หน้าที่ของวากยลการส่งผ่านเชิงอรรถศาสตร์และวากยลการส่งผ่านเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์นั้นมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ วากยลการส่งผ่านเชิงอรรถศาสตร์จะแสดงขอบเขตของเหตุการณ์ประโยค ในขณะที่วากยลการส่งผ่านเชิงวัจนปฏิบัติศาสตร์มีหน้าที่ที่นอกเหนือออกไปจากขอบเขตของเหตุการณ์ประโยค คือเป็นในระดับปริบทสัมพันธ์สาร (discourse context)

1. หน้าที่เชิงอรรถศาสตร์

หน้าที่เชิงอรรถศาสตร์ของวากยลการส่งผ่านในการแสดงขอบเขตของเหตุการณ์ ประโยคจะเข้าใจได้ โดยการศึกษาต้นแบบความหมายของเหตุการณ์แบบส่งผ่าน (transitive event) ดังนี้ (Hopper & Thompson, 1980)

- 1) ผู้กระทำ (agent) : ต้นแบบของเหตุการณ์แบบส่งผ่านมีผู้กระทำที่ก่อการกระทำขึ้นโดยใช้แรงกระทำอย่างเจตนาและควบคุมเหตุการณ์นั้นได้ ผู้กระทำจึงเป็นสาเหตุที่เด่นของเหตุการณ์
- 2) ผู้ทรงสภาพ (patient) : ต้นแบบของเหตุการณ์แบบส่งผ่านมีผู้ทรงสภาพเป็นผู้ที่รับผลการกระทำอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และมีการเปลี่ยนแปลงไป ผู้ทรงสภาพจึงเป็นผู้เปลี่ยนสภาพที่ชัดเจนจากการก่อเหตุการณ์นั้น
- 3) กริยากรรม (transitive verb) : ต้นแบบของกริยาแบบส่งผ่านแสดงเหตุการณ์ที่กระชับแน่นสมบูรณ์ เป็นลำดับ และเป็นจริง

ตัวอย่างของต้นแบบเหตุการณ์แบบส่งผ่านแสดงดังประโยคต่อไปนี้

(1) ประธาน/ผู้กระทำ – กริยากรรม – กรรม/ผู้ทรงสภาพ

คนร้าย – ยิง – ตำรวจ

ประโยคกรรตุวากในตัวอย่างที่ (1) แสดงเหตุการณ์ส่งผ่านต้นแบบ ซึ่งมี *คนร้าย* เป็นประธาน ผู้กระทำต้นแบบ มี *ตำรวจ* เป็นกรรมผู้ทรงสภาพต้นแบบ และ *ยิง* เป็นกริยากรรมต้นแบบ

บทที่ 11

ประโยคแปร :
การเจาะเห็นต่าง

มีประโยคแปรจำนวนหนึ่ง que แสดงการเจาะเน้นต่าง (contrastive focus) ซึ่งในที่นี้จะเรียกว่าประโยคเจาะเน้นต่าง (contrastive-focus clause) เป็นประโยคที่แปรไปจากประโยคพื้นฐานในการใช้สื่อสารบริบทเฉพาะ คำว่าการเจาะเน้น (focus) ใช้ในหลายความหมายในทางภาษาศาสตร์ ซึ่งมีทั้งการเจาะเน้นในการกล่าวอ้างตามปกติและการเจาะเน้นต่าง การเจาะเน้นในการกล่าวอ้างตามปกติเป็นการเน้นส่วนประกอบหนึ่ง ๆ ของประโยคโดยทั่วไป ซึ่งโดยปกติแล้วประโยคจะแสดงการเจาะเน้นที่หน่วยนามร่วม (argument) หน่วยนามร่วมที่ถูกเจาะเน้นมากที่สุดจะปรากฏเป็นประธาน หน่วยนามร่วมที่ถูกเจาะเน้นรองลงมาจะปรากฏเป็นกรรมตรงและกรรมอ้อม ตามลำดับ ส่วนการเจาะเน้นต่างนั้นเป็นการเน้นส่วนประกอบประโยคที่แสดงให้เห็นการเปรียบเทียบ (Lambrecht, 1994; Givón, 2001; อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา, 2558) ซึ่งโดยปกติแล้วหน่วยนามร่วมหรือส่วนหนึ่งของหน่วยนามร่วมที่เป็นข้อมูลใหม่ในประโยคที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้จะถูกเปรียบเทียบหรือปรากฏเป็นการเจาะเน้นต่าง ดังแสดงเป็นตัวอย่างจากเรื่องสั้นประเภทหนึ่งจาก อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา (2558)

(1) ก. ประโยคเจาะเน้นต่าง

...การครองชีพของพี่น้องชาวไทยที่ยากจนไม่ดีขึ้นไปกว่าเก่า ราคาอาหารแห้งแพงลิบล็ว ชนต่างชาติเท่านั้นที่มีโอกาสกินอาหารที่มีคุณประโยชน์ต่อร่างกาย ส่วนคนไทยเราก็กินน้ำพริกผักต้มตลอดมา...

ข. ประโยคพื้นฐาน

ชนต่างชาติมีโอกาสกินอาหารที่มีคุณประโยชน์ต่อร่างกาย

ในตัวอย่าง (1) ประโยคเจาะเน้นต่างเป็นประโยคที่ขีดเส้นใต้ มีส่วนประกอบประโยคที่เจาะเน้นต่างคือ ชนต่างชาติ ซึ่งแสดงการเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างกับ *คนไทย*

ในบทนี้จะกล่าวถึงหน่วยสร้างประโยคเจาะเน้นต่างโดยแบ่งกล่าวเป็น 3 ประเด็นใหญ่ คือ ประเภทการเจาะเน้นต่าง หน้าที่การสื่อสาร และวากยสัมพันธ์

ประเภทการเจาะเน้นต่าง : พลังเชิงเปรียบเทียบ

ประเภทการเจาะเน้นต่างแสดงได้จากการพิจารณาพลังเชิงเปรียบเทียบ (contrastive strength) ซึ่งแสดงได้ด้วยกลไกไวยากรณ์เชิงเปรียบเทียบหลายกลไก โดยทำหน้าที่ที่สัมพันธ์กันแต่ไม่สามารถใช้แทนกันได้ กลไกเชิงเปรียบเทียบอาจปรากฏได้หลายระดับตามพลังเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งในภาษาไทยนั้นกลไกเชิงเปรียบเทียบที่ชัดเจนปรากฏ 3 กลไกที่อยู่เหนือระดับปกติ (ระดับกลาง) ขึ้นไป อันได้แก่ การเจาะเน้นเสียง (stress focus) การเจาะเน้นเคลิฟต์ (cleft focus) และการย้ายส่วนแบบ Y (Y-movement)⁴³ ตามลำดับ

⁴³ ซื่อนี้ตั้งตาม Paul Postal ผู้ค้นพบการย้ายส่วนในลักษณะนี้ในภาษา Yiddish (Givón, 2001)

บทที่ 12

ประโยคแปร :
การเป็นหัวเรื่องเด่น

การเป็นหัวข้อ (topicality) หมายถึงการที่สิ่งที่อ้างอิงได้ปรากฏเป็นส่วนประกอบสำคัญในประโยค เช่น ประธานหรือกรรม ซึ่งเป็นส่วนที่มักสอดคล้องกับหัวเรื่องของสัมพันธ์สาร สิ่งที่เป็นหัวข้อจึงเป็นนามวลีมากกว่าที่จะเป็นกริยา แต่ถ้ากริยาซึ่งไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์หรือสภาพการณ์ถูกทำเป็นหัวข้อก็จะถูกแปลงเป็นนามเสมอเพื่อให้มีลักษณะวากยสัมพันธ์เหมือนนามทั่วไป (Givón, 1983c, 2001) ยกตัวอย่างประโยคพื้นฐานที่มีนามวลีประธานและกรรมปรากฏสอดคล้องกับหัวเรื่องสัมพันธ์สารเรื่องเล่าในภาษาไทย ดังนี้

(1) “สุนัขจิ้งจอกกับสิงโต”

สุนัขจิ้งจอกตัวหนึ่ง^{ประธาน} กำลังเดินเล่นอยู่ในป่า เมื่อสิงโต^{ประธาน} เดินผ่านมา มัน^{ประธาน} ก็ตกใจจนสิ้นสติ เพราะไม่เคยเห็นสิงโต^{กรรม} มาก่อน เดือนต่อมา มัน^{ประธาน} พบสิงโต^{กรรม} อีกครั้งที่ริมลำธาร มัน^{ประธาน} ตกใจไม่น้อย แต่ก็ยังควบคุมสติได้ ไม่ถึงกับเข้าสั่นเป็นลมไปอีก เดือนต่อมา มัน^{ประธาน} พบสิงโต^{กรรม} ที่ทุ่งหญ้าชายป่า มัน^{ประธาน} ก็ไม่รู้สีกกลัวอีกแม้แต่น้อย และยังคงกล้าวิ่งเข้าไปทัก สิงโต^{กรรม} อีกด้วยว่า “สวัสดี ท่านเจ้าป่า วันนี้อากาศดีนะท่าน”

ในตัวอย่าง (1) มีหัวเรื่องของสัมพันธ์สารคือ “สุนัขจิ้งจอกกับสิงโต” ที่ปรากฏเป็นชื่อเรื่อง ดังนั้นในประโยคส่วนใหญ่ของเนื้อหาจึงปรากฏ *สุนัข* และ *สิงโต* ในตำแหน่งประธานและกรรมสอดคล้องกับหัวเรื่อง นอกจากหน่วยนามร่วมที่เป็นหัวเรื่องจะปรากฏเป็นประธานหรือกรรมแล้ว ยังอาจถูกเข้ารหัสไวยากรณ์เป็นหัวเรื่องของสัมพันธ์สารที่เรียกว่า หัวเรื่องเด่น (marked topic) อีกด้วย เมื่อหน่วยนามร่วมนั้นเป็นสิ่งที่ผู้พูดคิดว่าเป็นที่เข้าใจยากต่อผู้ฟัง ซึ่งอาจเกิดจากเหตุผลหนึ่งใน 3 ประการ ได้แก่

- 1) มีหน่วยนามร่วมมากกว่าหนึ่งซึ่งกันถูกอ้างอิงในเชิงเปรียบเทียบ
- 2) หน่วยนามร่วมนั้นเป็นข้อมูลใหม่ในสัมพันธ์สารที่ถูกนำเสนอเป็นครั้งแรก
- 3) หน่วยนามร่วมนั้นถูกนำเสนอเข้ามาอีก หลังจากนำเสนอไปแล้วระยะหนึ่ง

อัญชลี สิงห์น้อย วงศ์วัฒนา (2559ข) ได้แสดงให้เห็นว่าภาษาไทยเป็นภาษาหนึ่ง que แสดงไวยากรณ์หัวเรื่องเด่นอย่างชัดเจน (ในส่วนนี้จึงไม่จำเป็นต้องยกตัวอย่างที่เป็นภาษาอังกฤษประกอบ ซึ่งไม่เด่นเท่า) โดยมีกลไกประโยคหัวเรื่องเด่นหลายชนิด ได้แก่ หน่วยสร้างประโยคย้ายส่วนแบบ Y (Y-movement clause) ประโยคหัวเรื่อง – เนื้อความ (topic-comment clause) ประโยคคลาดส่วนไปซ้าย (left-dislocation clause) ประโยคคลาดส่วนไปขวา (right-dislocation clause) และประโยคปรากฏส่วน (existential-presentative clause)⁵³ ซึ่งประโยคเหล่านี้ปรากฏใช้ในสัมพันธ์สารเรื่องเล่าเกือบร้อยละ 10 จากจำนวนประโยคทั้งหมด (ประโยคพื้นฐาน กรรมวาก ประโยคเจาะเน้นต่าง และประโยคแปรอื่น ๆ) นับว่ามีนัยสำคัญในการสื่อสารโดยมีรายละเอียดความถี่การปรากฏของหน่วยสร้างหัวเรื่องเด่นประเภทต่าง ๆ ดังแสดงในตาราง

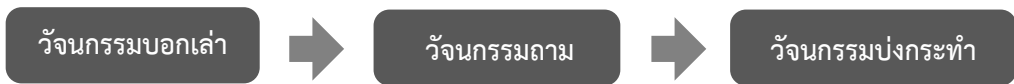
⁵³ Hinds (1989) ได้แสดงประโยคหัวเรื่องเด่นในภาษาไทยเช่นกันแต่ไม่ได้แสดงความแตกต่างระหว่างประโยคย้ายส่วนแบบ Y และประโยคคลาดส่วนไปซ้าย คงกล่าวรวมกันในนามของการเป็นหัวเรื่องเด่น (topicalization)

บทที่ 13

ประโยคแปร :
วรรณกรรมที่ไม่เป็นบอกเล่า

ที่ผ่านมาได้กล่าวถึงประโยคพื้นฐานและประโยคแปรหลายประเภท ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นวัจนกรรมบอกเล่า (declarative speech-act) นั่นคือผู้พูดมีความเชื่อและเจตนาในการสื่อความที่เป็นการให้ข้อมูลต่อผู้ฟัง ซึ่งเป็นวัจนกรรมที่แสดงตัวบ่งไวยากรณ์ที่หลากหลายและปรากฏมากที่สุดในการสนทนาในชีวิตประจำวันและสัมพันธ์สารเรื่องเล่า ส่วนวัจนกรรมที่ไม่เป็นบอกเล่านี้เป็นไปในทางตรงกันข้าม ที่สำคัญได้แก่ วัจนกรรมถาม (interrogative speech-act) และวัจนกรรมบงกระทำ (manipulative speech-act)

อย่างไรก็ตามหมวดหมู่ของวัจนกรรมต่าง ๆ ดังกล่าว ก็ไม่สามารถแยกขาดจากกันได้ จะเป็นในลักษณะที่เชื่อมต่อกันเป็นลำดับมากกว่า โดยเชื่อมระหว่างสองขั้วที่แตกต่างกันมากที่สุด คือ วัจนกรรมบอกเล่าและบงกระทำ ดังแสดง

ภาพที่ 61 ลำดับต่อเนื่องของวัจนกรรม

Givón (2001) ได้กล่าวไว้ว่าวัจนกรรมต่าง ๆ ทั้งบอกเล่าและไม่เป็นบอกเล่านี้ สามารถแสดงความแตกต่างได้ในเชิงตรรกะหรือความคิดเรื่องของความจริง นั่นคือ วัจนกรรมบอกเล่ามีค่าความเป็นจริง ในขณะที่วัจนกรรมถามและวัจนกรรมบงกระทำไม่มีค่าความเป็นจริง โดยวัจนกรรมถามแบ่งได้อีกเป็นสองประเภท คือ การถาม-ใช่หรือไม่ (yes/no question) และการถามด้วยคำถาม (wh-question) ดังแสดงในตัวอย่าง

- (1) ก. วัจนกรรมบอกเล่า
เขาล้างรถ
- ข. วัจนกรรมถาม : การถาม-ใช่หรือไม่
เขาล้างรถหรือ(เปล่า/ไม่)
- ค. วัจนกรรมถาม : การถามด้วยคำถาม
เขาทำอะไรหรือ
- ง. วัจนกรรมบงกระทำ
ล้างรถซะ

บทที่ 14

การเกาะเกี่ยวความ
ระหว่างประโยค

การเกาะเกี่ยวความระหว่างประโยค (inter-clausal coherence) ในสัมพันธสารเกี่ยวข้องกับหน่วยสร้างประโยคแปร 2 ประเภท คือ ประโยควิเศษณ์ (adverbial clause) และประโยคลูกโซ่/เชื่อมต่อกัน (coordinate/chained clause) โดยแบ่งกล่าวได้เป็นประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ แนวคิดพื้นฐาน หน้าที่ และวากยสัมพันธ์

แนวคิดพื้นฐานของการเกาะเกี่ยวความ

การเกาะเกี่ยวความ (coherence) เป็นการดำเนินต่อ (continuity) หรือการปรากฏซ้ำ (recurrence) ขององค์ประกอบประพจน์บางส่วนที่แผ่ข้ามไปปรากฏในประพจน์อื่นในสัมพันธสารหนึ่ง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีไวยากรณ์บ่งอย่างชัดเจน ได้แก่ ตัวบ่งเชิงไวยากรณ์ ศัพท์ หรือไวยากรณ์และศัพท์ร่วมกัน จึงสามารถติดตามร่องรอยของการแผ่ข้ามได้โดยง่าย อย่างไรก็ตามนอกจากตัวบ่งที่ชัดเจนดังกล่าวแล้ว การเกาะเกี่ยวความทุกลักษณะก็ยังคงแสดงด้วยการเกาะเกี่ยวความเชิงแก่นความ (thematic coherence) ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญของการเกาะเกี่ยวความ องค์ประกอบประพจน์ที่แผ่ข้ามดังกล่าวได้แก่ (Givón, 2001, p. 329)

- 1) หน่วยงานร่วมต่าง ๆ แสดงด้วยตัวบ่งไวยากรณ์
- 2) สถานที่ (locative) แสดงด้วยตัวบ่งไวยากรณ์และศัพท์ร่วมกัน
- 3) ช่วงเวลา (temporality) แสดงด้วยตัวบ่งไวยากรณ์
- 4) การณ์ภาวะ (aspectuality) แสดงด้วยตัวบ่งไวยากรณ์
- 5) ทิศนภาวะ (modality) แสดงด้วยตัวบ่งไวยากรณ์
- 6) มุมมอง (perspective) หรือประเภทของเรื่องเล่า (narrative voice) แสดงด้วยตัวบ่งไวยากรณ์และศัพท์ร่วมกัน

- 7) การกระทำ (action)/เหตุการณ์ (event) ส่วนใหญ่แสดงด้วยกริยาศัพท์

การปรากฏซ้ำของส่วนประกอบประพจน์ดังกล่าวนี้ ในเชิงวากยสัมพันธ์เป็นที่ทราบกันดีในนามของการแฝงความ (subordination) การแฝงความแสดงให้เห็นในรูปของประโยคแฝง (subordinate clause) ซึ่งเป็นประโยคที่แฝงหรือฝัง (embedded) อยู่ในประโยคอื่นที่เรียกว่าประโยคหลัก (main/matrix clause) ในตำแหน่งหรือหน้าที่ไวยากรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ ประโยคแฝงในตำแหน่งประธาน (ประธานเชิงประโยค) ตำแหน่งกรรม (ส่วนเติมเต็มกริยา) และตำแหน่งส่วนขยายในนามวลี (ประโยคสัมพัทธ์) เช่น

- (1) ก. ประธานเชิงประโยค

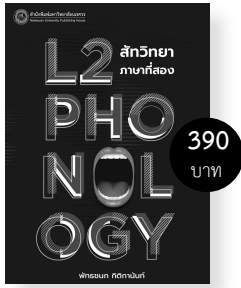
ที่เขาทำนั้นทำร้ายจิตใจเธอมาก

- ข. ส่วนเติมเต็มกริยา

เขาบอกว่าจะเอาเงินไปทำบุญ

- ค. ประโยคสัมพัทธ์

นักการเมืองที่ฉันทรีธาคนนั้นทำเพื่อบ้านเมืองจริง ๆ

สัทวิทยาภาษาที่สอง (L2 phonology)

ผู้แต่ง : ผศ. ดร.พรชาน กิตติกำนัน

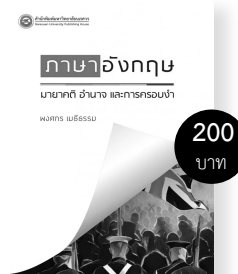
การเรียนรู้เสียงพูดในภาษาที่สอง เป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับ ผู้เรียนจำนวนมาก เนื่องจากการที่จะประสบความสำเร็จด้าน การเรียนรู้เสียงนั้น ผู้เรียนจะต้องใช้ความพยายามในการออกเสียง และ รับรู้เสียงได้อย่างถูกต้อง สำหรับผู้สอนและนักวิจัยทาง สัทวิทยาภาษาที่สอง ควรศึกษาให้เกิดความเข้าใจเสียงที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นเสียงในภาษาแรกหรือเสียงในภาษาที่สอง เพื่อให้สามารถอธิบาย ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเสียงทั้งสอง หนังสือเล่มนี้ ถ่ายทอด ขั้นตอนในการพัฒนางานวิจัยด้านสัทวิทยาภาษาที่สอง โดยรวมทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง กับการเรียนรู้เสียงในภาษาที่สอง เทคนิควิธีการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ ผ่านประสบการณ์ของผู้เขียนและงานวิจัย เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจศาสตร์ การวิจัย ทางสัทวิทยาภาษาที่สอง และพัฒนาตนเองเป็นนักวิจัยทางสัทวิทยาภาษาที่สอง อย่างมืออาชีพ

ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ :
จากแนวคิดทฤษฎี
สู่การปฏิบัติ

ผู้แต่ง : ผศ. ดร.ชานัญ ปาณาวงษ์

“งานวิจัยมีหลายประเภท แต่ละประเภทมีขั้นตอน กระบวนการและการให้คำตอบที่แตกต่างกัน งานวิจัยที่เป็นเชิงคุณภาพ ก็เป็นประเภทหนึ่ง ที่มีขั้นตอน กระบวนการ และการให้คำตอบที่นำไปใช้ประโยชน์ได้ในรูปแบบของการอธิบาย ให้รู้ถึงภูมิหลังที่มา สภาพปัจจุบัน และอนาคต ได้เป็นอย่างดี หนังสือเล่มนี้ ได้กล่าวถึง ขั้นตอน กระบวนการในการได้มาซึ่ง คำตอบของงานวิจัย เชิงคุณภาพอย่างละเอียด ตามประสบการณ์ ที่ผู้เขียนได้รวบรวมมา”

ภาษาอังกฤษ : มายาคติ
อำนาจ และการครอบงำ
ผู้แต่ง : รศ. ดร.พงศ์ตร เมธีธรรม

ในสถานการณ์ที่ทุกคนมุ่งเรียนภาษาอังกฤษเพื่อให้ผ่าน การทดสอบ มีโอกาสได้งานและเงินเดือนที่ดี ประเด็นในด้าน มายาคติ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจและการครอบงำทางภาษา จึงไม่ได้รับการหยิบยกมาพูดถึงในแวดวงการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษ ทั้ง ๆ ที่ประเด็นเหล่านี้ไม่ได้ถูกปิดบังอำพรางและ ปราบกวดต่อสังคมอย่างเปิดเผย แต่หลายคนกลับรู้สึกคุ้นเคย เสียจนคิดว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดา นักวิชาการทางภาษาอังกฤษ จำนวนหนึ่งได้พยายามหยิบยกประเด็นเหล่านี้มากล่าวถึงให้ มากขึ้น เพื่อให้สังคมเข้าใจสถานการณ์ความเป็นไปของ ภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติ แล้วนำไปพิจารณา ความเชื่อ ค่านิยมและคุณค่าที่ยึดถืออยู่ให้รอบด้านมากขึ้น

หนังสือแนะนำ

เทคนิคการสรุปความ

ผู้แต่ง : รศ. วรารัตน์ มหามนตรี

หนังสือเทคนิคการสรุปความเล่มนี้มีเนื้อหาครอบคลุม วิธีการสรุปความงานเขียนประเภทต่าง ๆ ที่พบเห็นได้จาก สื่อในชีวิตประจำวัน อาทิ สารคดี บันเทิงคดี บทวิเคราะห์ บทวิจารณ์ บทสัมภาษณ์ โดยนำวิธีการจดบันทึกแบบ Cornell Notes ของ Dr. Walter Pauk มาประยุกต์ใช้ในการเขียน เรียบเรียงเนื้อความสรุป อีกทั้งยังมีการสรุปความในการเขียนผลงานวิจัยเพื่อให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเขียนผลงาน วิทยายางองค์ประกอบ และเพื่อป้องกันการลืกลอกและ ละเมิดลิขสิทธิ์ผลงานวรรณกรรมพร้อมตัวอย่างประกอบอย่างชัดเจนในแต่ละบท เพื่อให้ผู้อ่านสามารถศึกษาเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จึงเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ นักวิชาการและผู้สนใจในทุกสาขาอาชีพ

ถ้อยคำสำนวน

จากปกรณัมคลาสสิก

ผู้แต่ง : ผศ. ดร. อรุษา พัดเกตุ

ถ้อยคำสำนวนจากปกรณัมคลาสสิก รวบรวม คำศัพท์และสำนวนในภาษาอังกฤษจากตำนานเทพเจ้าและวีรบุรุษของชาวกรีกและชาวโรมันโบราณที่ยังพบการใช้งานแพร่หลายอยู่ในปัจจุบัน นำมาอธิบายด้วยการเล่าขานไปยังตำนานต้นกำเนิด พร้อมยกตัวอย่างการใช้งานในภาษาอังกฤษผู้อ่านจะได้เพลิดเพลินไปกับเรื่องราวหลากหลายจากเทพปกรณัมคลาสสิกพร้อมกับได้ทราบประวัติและซึมซับวัฒนธรรมการใช้ภาษาที่ เปี่ยมพลวัต สามารถจะเปลี่ยนพระเอก เช่น เจ้าชาย เฮคเตอร์ ให้กลายเป็นผู้ร้ายก็เริ่ไปได้ หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับบัณฑิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่รักการอ่านบันเทิงคดีแต่ก็หวังจะได้กอบโกยสาระดี ๆ ไปด้วย

อักษรวิธีกาษาเขมร

พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับปรับปรุง

ผู้แต่ง : รศ. นาวาโท ดร. วัฒนชัย หมั่นยิ่ง

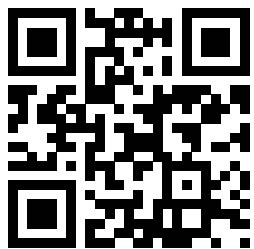
ราชอาณาจักรกัมพูชา เป็นประเทศที่มีความเจริญรุ่งเรืองทางด้านอักษรศาสตร์มาเป็นเวลาช้านาน หนังสือเล่มนี้แนะนำการเรียนรู้อักษรวิธีกาษาเขมร ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้ผู้ศึกษามองเห็นความใกล้ชิดกันระหว่างทั้งสองประเทศ ทำให้คนไทยได้ มีโอกาสในการที่จะ “รู้เขา” ได้เข้าใจ ได้รับความรู้ลึกซึ้งนึกคิด จิตใจ ทัศนคติ และสังคมของเพื่อนบ้านที่มีผืนแผ่นดินติดต่อกัน เมื่อนำมาประกอบกับการ “รู้เรา” ที่มีอยู่แล้ว ย่อมอำนวยความสะดวก ไม่เพียงแต่เฉพาะทางด้านอักษรศาสตร์ แต่จะเกิดประโยชน์ในหลาย ๆ ด้าน ให้แก่ผู้ศึกษาและ แก่ประเทศไทยของเราเป็นอย่างยิ่ง

สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยนเรศวร

สั่งซื้อหนังสือออนไลน์

จัดส่งถึงบ้านสะดวกรวดเร็ว

สั่งซื้อทันที

กรณีต้องการสั่งซื้อหนังสือปริมาณมาก หรือเข้าชั้นเรียนติดต่อได้ที่
ฝ่ายจัดจำหน่ายสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร

 nuph@nu.ac.th สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร
 0 5596 8833-8836 [nu_publishing](https://twitter.com/nu_publishing)

